1865. N°. 34. VRIJDAG 28 April. 14de. Jaargang.

DE LOCOMOTIEF.
SAMARANGSCH HANDELS EN ADVERTENTIE-BLAD.

Abonnementsprijs per Jaar.

SAMARANG . . . . ƒ 18.—
JAVA en de BUITENBEZITTINGEN . . . . „ 20.—

Betaling geschiedt **vooruit.** — Brieven **franco.**

Verschijnt tweemaal 's weeks Maandags en Vrijdags.

HOOFD-BUREAU: te Samarang bij DE GROOT, KOLFF & Co.

Te	**Batavia**	bij G. KOLFF & Co.
„	**Soerabaija**	„ THIEME, KOLFF & Co.
„	**Cheribon**	„ M. BLOK & CO.
„	**Tagal**	„ WED. DORT & Zn.
„	**Pecalongan**	„ J. C. SIMONET.
„	**Soerakarta**	„ DE GROOT, KOLFF & Co.
„	**Madioen**	„ JAMES DAVIDSON.
Te	**Pasoeroean**	bij WEYERMANS & Co.
„	**Banjoemaas**	„ M. S. CHERIMAN.
„	**Djocjakarta**	„ C. F. PHILIPS.
„	**Padang**	„ V. ZADELHOF en FABRITIUS.
„	**Makassar**	„ K. SUTHERLAND.
Voor	**Nederland**	„ JOH. NOMAN & Zn. Zalt-Bommel.

Prijs der Advertentiën.

Voor EEN tot TIEN Woorden voor 2 plaatsingen ƒ 1.—
„ iedere volgende VIJF Woorden . . . . „ 0,50
Behalve het Zegel voor den Lande.

De betaling geschiedt **vooruit.**— Brieven **franco.**

Advertentiën te bezorgen vóór **12** uur.

[T]engevolge van de te houden [V]EEMARKT op Maandag a.s., [zal] *De Locomotief* op Dingsdag [2] Mei worden uitgegeven.

Lombardpacht.

The best and most frugal way of levying a tax can never be by farm.

A SMITH *Inquiry.*

The farmers of the public revenue never find the laws to severe, which unish any attempt to avade the payment of a tax. They have no bowels for the contributors.

IBID.

Met opzet noemen we de instellingen, bij de [Fr]anschen en Belgen als *monts de pieté* bekend, [Lom]*barden*. De benaming: *berg van barmhartigheid*, [we]lke men in Nederland wel eens gebruikt, zou […] leugenachtig, en het woord: *pandjeshuis* te zwak […]n voor dergelijke beleenbanken in Indië. *Lom[bar]d*, dat is hier de ware, de beste uitdrukking; [wa]nt ze herinnert ons onmiddelijk de kindsheid [der] bedoelde instellingen, toen er door sluwe woe[ke]raars zoo schromelijk misbruik werd gemaakt [va]n de zwakheid en den nood der geldbehoevenden, […]ze geeft dus een vrij helder en naauwkeurig begrip [va]n de werking der tegenwoordige huizen van ver[pa]nding in die Aziatische gewesten, welke tot Ne[der]land opzien om bescherming, om veiligheid van [pe]rsonen en goed.

De werking is bekend, de afpersingen der Indi[sc]he Lombardhouders behoeven voor niemand ver[bo]rgen te zijn. Ook voor de Regering niet. Ook [vo]or het Opperbestuur niet. Ook voor de twee [Ka]mers der Staten-Generaal niet. Gansch Indië [we]et, gansch Nederland kan weten, dat de Javaan [be]stolen wordt door den Chinees, pachter van pand[jes]huizen.

Tusschen wetenschap en beoefening bestaat ech[te]r zeer dikwijls een breede klove!

In 1853 liet de Gouverneur-Generaal DUYMAER [VA]N TWIST op nieuw onderzoek doen naar de wer[ki]ng der pacht. Laten we hooren, wat hierop [vo]lgde! De Heer DE WAAL zal het ons zeggen (1).

„Men begon op de gewone manier: de „autoriteiten" werden gehoord. [Ma]ar dit leverde geene voor een grondige behandeling bruikbare resultaten. [Ein]delijk werd in Febr. 1856/57 een hoofdambtenaar met een onderzoek [be]last. Door ziekten vertraagd, duurde het tot medio 1857. Zijne na[sp]oringen betroffen zestig pandhuizen. Intusschen bezocht schrijver dezes, [al]s Direkteur der Middelen in 1856 en 1857 over Java reizend, een [aa]ntal andere, en raadpleegde bij mondeling vele gewestelijke ambtena[re]n. Alle bevindingen kwamen op het volgende neder.

Schier elke essentieele bepaling der pachtvoorwaarden werd over[tr]eden. Zoo was het ook vroeger: getuige menig berigt van plaatse[lij]ke ambtenaren die den tijd gevonden hadden, om hare werking per[so]onlijk na te gaan. Evenwel kwamen geene klagten van de belang[heb]benden. Vooral in de binnenlanden liet de hulpbehoevende zich [ne]rnemen wat de pachter verkoos. Van renten boven het tarief maakten [ze]lfs de boeken der pachters gewag. Een tarief overeenkomstig de [v]oorschriften was in de pandhuizen eene zeldzaamheid. Bij vele pach[te]rs en bij den inlander scheen het een vast begrip, dat de verstane [pa]nden den pachter toebehoorden. Een der voornaamste pachters be[kl]aagde zich bij de regering over de terugvordering van hetgeen zulke [pa]nden bij openbaren verkoop meer hadden opgebragt dan de geleende [so]m met renten en kosten; om hem tot afgifte van het overschot te [d]wingen zijn regtsmiddelen noodig geweest (1857). Ettelijke pandhui[ze]n waren tevens opiumkitten; waar niet, zeer digt in hare buurt; beide [pa]chten veelal in één hand. Hoe soms de verpligting der pachters tot [v]ergoeding van schade werd opgevat, blijkt uit het gebeurde bij den [b]rand op Tandjong Oost (Bataviasche ommelanden) in 1856. Volgens [d]en pachter bedroeg het geleende op de daarbij verloren pandgoederen [ƒ] 500, hunne waarde dus minstens ƒ 1500. De eigenaren, die zich [to]t lossing aanmeldden, had hij met geldelijke uitkeeringen bevredigd. Hoeveel kregen ze we? » Antwoord: te zamen ongeveer ƒ 100! [D]it gebeurde onder eene bevolking die zeker niet onder de meest ach[te]rlijke geteld kan worden in de kennis van het haar toekomende.

Overigens ontbrak, om de werking der pacht op het maatschappelijke [li]chaam gade te slaan, de hulp eener goede inwendige statistiek der [p]andhuizen. Uit de boeken der pachters was de waarheid wel niet te [v]inden. Alleen wist men uit verspreide opgaven: dat de meeste be[le]eningen geschiedden voor sommen beneden ƒ 1 en zoo daarboven [v]oor geringe; dat bij de groote pandhuizen in de hoofdsteden geene [b]eleeningen beneden ƒ 1 toegestaan werden; dat zelfs in Batavia van [d]e panden slechts de helft werd gelost."

En de Heer DE WAAL verbeeldde zich, in zijn [r]apport van het resultaat zijner onderzoekingen over[t]uigend aangetoond te hebben, „dat *rede en geweten [z]ich tegen het behoud van de pacht der pandjeshuizen [o]p Java als middel van inkomsten voor 's lands kas [v]erzetten!*" Welk een ijdelheid!

't Blijkt dan ook, dat hij zich deerlijk bedrogen heeft. Zijn verslag heeft nagenoeg niets uitgewerkt. 't Is misschien bij de onafgedane en nog niet af te doene zaken gedéponeerd.

De eenige verandering, welke sedert 1857 is aangebragt, betreft den *wettelijken* toestand.

Het oude rente-tarief van 1849 benevens het bedrag der boete is gewijzigd, en het voorschrift van het houden der boeken verduidelijkt. Dat is in 1863 gebeurd, dus onder dezen Gouverneur-Generaal. Z. E. vond toen goed, te bepalen, dat de Artikels 6, 8 en 9 (2e. Alinea) van het besluit van 1 October 1849 voor 1864 aldus zouden gelezen worden:

„Art. 6. De pachter zal den volgenden interest mogen berekenen, als:

Voor beleeningen tot ƒ 50	. . . .	6%	's maands:
„ „	van - 51 tot ƒ 60	5%	„
„ „	„ - 61 „ - 75	4%	„
„ „	„ - 76 „ - 100	4%	„

met maximum van tijd, als:

Voor beleeningen tot ƒ 10	. . .	voor 12 weken:
„ „	van - 11 tot ƒ 20	„ 4 maanden:
„ „	„ - 21 „ - 50	„ 6 „
„ „	„ - 51 „ - 75	„ 2 „
„ „	„ - 76 „ - 100	„ 12 „

De renten voor de 1ste klasse van beleening worden berekend per week, deze gesteld op zeven dagen, enkele of overschietende dagen gerekend voor eene week.

De renten voor beleeningen van minder dan ƒ 1 bedragen per week ½ cent van iedere 40 centen of gedeelten daarvan.

Art. 8. Boven en behalve den verschenen interest, zal de pachter niets vermogen te eischen of te ontvangen, hetzij als bergloon of onder welke benaming ook, op verbeurte eener geldboete van ƒ 10 tot ƒ 1000 voor iedere overtreding, en teruggave van het te veel genotene.

2de *Alinea van artikel* 9.

Deze boeken zullen *overeenkomstig de hun daaromtrent door het hoofd van gewestelijk bestuur gegevene voorschriften* gehouden en door den tijdelijken pachter, ten minste acht dagen vóór het aanvaarden zijner pacht, aan het plaatselijk bestuur ter teekening worden aangeboden, op verbeurte eener geldboete niet te bovengaande *vijf honderd* gulden voor elke overtreding."

Het andere is onaangeroerd gebleven, en wanneer men nu bedenkt, dat de nieuwe rente-regeling voor twee geheel uitéénloopende uitleggingen vatbaar is, (1) dan zal men moeten toestemmen, dat een verandering als die van 29 October 1863 betrekkelijk zeer weinig beteekent. Trouwens de beste besluiten zijn onvermogend, om het kwaad te weren, zoolang men de oorzaak, de aanleiding tot afpersingen, niet wegneemt. En deze is *het verpachten* der Lombarden! Houdt dit niet geheel op, dan is het even dwaas, het einde der knevelarijen te gemoet te zien, als het belagchelijk zou zijn, de terugkomst van pandemiën onmogelijk te achten, terwijl de miasmen nog bestaan.

De pandjeshuizen moeten *vrij* zijn. Alle monopolie is een économische ketterij, alle monopolie is verderfelijk, alle monopolie is een krenking van het openbare welzijn, en het monopolie van den gebreveteerden Chineschen Lombardhouder maakt waarlijk geen uitzondering op den regel. Pandjeshuizen op zich zelf reeds zijn in zekeren zin altijd plagen; ze voeden de zorgeloosheid en onttrekken een gedeelte van het maatschappelijk kapitaal aan de productie. Maar wanneer ze beschermd worden door monopoliegeest, werken ze dubbel schadelijk voor het volksgeluk, even als de kanker des te dieper invreet, naar mate hij door de ligchamelijke gesteldheid van den zieke begunstigd wordt.

Om die reden nog eens: laat het leenen op pand vrij zijn! Het Gouvernement mag een voldoende bedrijfsbelasting eischen van den Lombardhouder — dit is volkomen billijk; het mag een strikt regtvaardig toezigt uitoefenen — dit is in alle opzigten wenschelijk; doch de Regering weigere niemand de vergunning, om beleenbanken op te rigten, ten zij het belang der openbare orde, zooals verlichte menschen dit begrijpen, en het belang van den Inlander, dat altijd op den voorgrond moet staan, een toelating verbieden. Hoe meer concurrentie er ook in dezen is, des te beter, want des te minder zal de arme gedwongen worden, om zijn goed voor weinig geld te verpanden; des te minder zal hij afhankelijk wezen van menschen, in wie de geldduivel gevaren is; des te minder zal er bedrog en schelmerij gepleegd worden; des te minder nadeel zullen de Lombarden aan het maatschappelijk welzijn toebrengen.

Dat is duidelijk, meenen wij. Ware het slechts even duidelijk, even zeker, dat het tegenwoordige Gouvernement van dezelfde denkbeelden uitgaande, als boven werden genoemd, eerlang tot dezelfde conclusie geraakte, als daar werd aangewezen: dat nl. de eer van Nederland een onverwijlde opheffing van de Lombardpacht gebiedend vordert! Die pacht — 't zij ons vergund, dit nog op te merken, — is lijnregt in strijd met de leer, door een vroegeren landvoogd in de publicatie van 30 Mei 1848 gehuldigd: dat er geen wettelijke beperking van interest, dat er geen woekerwet mag zijn; die pacht voorts doet o. i. het denkbeeld van bescherming der Inlandsche bevolking tegen willekeur van wien ook, dermate geweld aan, dat wij haar opbrengst van cc. 400000 gulden een bepaald ongeluk achten. 2) De afschaffing der Lombardpacht mag waarlijk „in het algemeen belang" even „wenschelijk" geheeten worden als die der Vischpacht volgens Z. E. SLOET op den 20 Aug. 1863 was.

(1) Het aangehaalde is te vinden in het onlangs (per laatste mail) aangebragte 1e. gedeelte van »De kleine verpachte middelen op Java," welke het IVe. nummer uitmaken van de zeer merkwaardige »Aanteekeningen over koloniale onderwerpen door E. de Waal."

(1) Een kundig schrijver opperde hiertegen zeer gegronde bedenkingen in N. 2 van den vorigen jaargang van dit blad.

2) In één der laatste jaren van onze gewestelijke statistiek bedroeg het getal der pandhuizen 421, dus verdeeld: Bantam 2, Batavia 22, Buitenzorg 14, Krawang 7, Cheribon 22, Tagal 14, Pekalongan 8, Samarang 37, Japara 47, Rembang 55, Soerabaija 14, Madura 15, Passoeroean 21, Bezoekie en Probolingo 14, Kadoe 45, Banjoemaas 13, Bagelen 15, Madioen 33, Patjitan 5, Kedirie 18; terwijl volgens de gedrukte begrootingen van N. I. de pachtsom voor Java en Madura mag gesteld worden op: 1859 ƒ 327,000, 1860 ƒ 350,000, 1861 ƒ 372,200 en 1862 ƒ 422,400. Zie verder de brochure van den Heer DE WAAL.

Een wanhopige poging der Nieuwe Rotterdamsche Courant.

De *Nieuwe Rotterdamsche Courant* is, zooals wij vroeger reeds herhaaldelijk de gelegenheid hadden, om op te merken, één van die bladen, welke zich zeer gemakkelijk in alle rigtingen schijnen te kunnen bewegen; zijn politieke geloofsleer gelijkt in vastheid veel op de magneetnaald van een hevig geschud kompas. Vroeger vocht het, als orgaan der oppositie, tegen bijna elk toenmalig Regerings-besluit; tegenwoordig heeft het slechts honig zoete woorden voor al wat van dit kabinet uitgaat, schoon ook het ministerie Thorbecke — Fransen van de Putte zich wel eens bewoog op het terrein, dat men vrij algemeen de privative jagt van het conservatisme waande.

Konsekwent in zijn inkonsekwentie heeft onlangs de *Nieuwe Rotterdamsche Courant* het harnas aangedaan, om het ontwerp voor de Indische tarieven te verdedigen. Een wanhopige zaak, dunkt ons. Maar het genoemde blad schermt zoo dapper, dat we niet kunnen nalaten, daarbij een oogenblik stil te staan, om de welverdiende hulde te brengen aan haar dapperheid!

Hoort, hoe zij het behoud van differentieele regten verdedigt!

„Dat er een tijdperk van overgang behoort te zijn, is onzes bedunkens onbetwistbaar. De regering heeft door de protectie, welke zij jaren lang verleend heeft, de industrie en den handel in de rigting geleid, die zij thans hebben aangenomen. Het lokaas der bevoordeeling van het Nederlandsche fabriekaat, heeft de industrieelen bewogen zeer aanzienlijke kapitalen in fabrieken en andere industrieele ondernemingen te steken, hoofdzakelijk om de Indische markt te voorzien. Gaat het nu aan, om hun plotseling aan te zeggen: „over één of twee jaar houdt alle bescherming op, en nu moet gij maar met uwe kapitalen een goed heenkomen zoeken." Zulk eene handeling zou, naar ons oordeel, niet te verdedigen zijn. Zij die dit stelsel voorstaan, redeneren sterk over het belang van den inlander, die ten behoeve van de Nederlandsche fabriekanten, gedurende een aantal jaren nog hooge regten voor zijne behoeften zal moeten betalen. Wij deelen in hun medelijden met den Javaan, dien men door het aannemen en tot nu toe volhouden van het beschermende stelsel, inderdaad zeer aanzienlijke sommen heeft doen betalen tot het kweeken en onderhouden eener industrie, welke zonder dat stelsel, òf zich veel krachtiger had ontwikkeld, òf in eene andere rigting misschien een veel schooneren bloei had verkregen. Maar nu de dwalingen van vroegere regeringen den handel en de industrie eens in eene verkeerde rigting hebben voortgestuwd; nu zij, aangelokt door de voordeelen, welke men hun beloofd heeft, zich door die dwalende regeringen hebben laten leiden, waardoor kapitalen vastgezet zijn in fabrieken en inrigtingen, wier ontstaan deze regeringen verlangden, nu hebben wij niet minder medelijden met de Nederlandsche industrieelen, die door het plotseling ophouden der toegestane voordeelen, ten gronde gerigt zouden worden, en met de arme werklieden, die daardoor hun brood zouden verliezen. Het getuigt van eene groote eenzijdigheid, uitsluitend den blik op den Javaanschen verbruiker gevestigd te houden en diens lot te betreuren, zonder te bedenken, dat de Nederlandsche industrieel en de Nederlandsche werkman niet minder bij de beslissing van het vraagstuk betrokken zijn. Beweert men dat deze zich aan de bescherming, die hun zoo lang verleend is, moeten leeren ontwennen en op eigen krachten gaan steunen, — wij zijn de eersten, die dat toestemmen. Maar daarbij vragen wij voor hen een billijken leertijd."

Alsof de „leertijd" nog niet lang geduurd had; alsof men niet jaren en jaren achtereen van de Indische verbruikers een premie had geëischt voor de onkunde of de dwaling der Nederlandsche producenten! Juist die billijkheid, waarvan de *Rotterdamsche Courant* gewaagt, moest o. i. een bepaalden termijn voor het einde der protectie doen stellen. De fabriekanten in Twenthe en elders hebben geruimen tijd reeds kunnen inzien, dat de begunstiging, die zij genoten, streed met het algemeen belang, en dat ze om die rede niet duurzaam mogt zijn. Hebben zij die waarheid den rug toegekeerd, misschien speculerende op de hervormingswarschheid, zoo velen in Nederland eigen, dan hadden ze nu het loon daarvoor mogen ontvangen, en een bepaling, die hun hoogstens nog vijf jaar het behoud van 't privilegie gunde, ware meer dan voldoende humaan geweest.

Doch dit is niet over een te brengen met het begrip van „geleidelijken overgang" dat de *N. Rott. Courant* aankleeft.

„In het voorgestelde tarief gaat men, naar ons inzien, dien geleidelijken weg op.

De regten op de voorwerpen, welke nog bescherming noodig hebben, worden dadelijk verminderd van 24 en 25 pCt., en 12½ en 12 pCt. op 20 en 10 pCt., terwijl zij na drie jaren vastgesteld worden op 10 en 16 pCt.

Na drie jaren zal dus het hoogste regt op 23 zijn gebragt, en de bescherming van 100 op 60 pCt.

Later kan men verder gaan. Indien men het vierde jaar b. v. ziet, dat de bescherming van 60 pCt. te hoog is, men kan die op 30 of 20 verminderen, om eindelijk tot opheffing van alle bescherming te geraken.

De overgang van bescherming tot het louter fiskale regt, heeft in Nederland twintig jaren geduurd,—waarom mag het in Indie geen zes jaren duren?

Sommingen willen reeds een termijn gesteld hebben, binnen welke alle bescherming zoude moeten verdwijnen.

Wij gelooven niet, dat dit aan te raden is, omdat zulk een termijn niet slechts den conservatief, maar ook den liberaal bindt.

Stelt b. v. dat men aanneemt: van 1866 tot 1869, 10 en 20, van 1869 tot 1872, 10 en 16, van 1872 tot 1875, 10 en 18 of 8 en 20 pCt. en na dien tijd een gelijk regt van 6 pCt. voor allen, dan is ja! een conservatief gouvernement, als het van de kamers geene toestemming tot wijziging der wet verkrijgt, gebonden om binnen 10 jaren de bescherming te doen ophouden; maar eene liberale Regering is dan evenzeer verpligt haar zoo lang te doen voortduren.

Wij zouden echter niet gaarne eene liberale Regering aan zulken band gelegd zien.

Wij weten niet ééne reden, waarom, indien men in 1872 of 1873 bespeurt, dat de Nederlandsche nijverheid uitmuntend met de vreemde kan concurreren, zonder eenige bescherming hoegenaamd, men tot 1875 zoude moeten wachten met de afschaffing."

Hoe liberaal! Welk een geleidelijke overgang! — De *N. R. C.* ziet echter voorbij, dat met haar redenering elke opheffing van tegenwoordige gebreken zou moeten afgekeurd worden, omdat daardoor telkens eenigzins, zooals zij gelieft te zeggen, de opvolgende Regering de handen gebonden worden. En wat de definitieve afschaffing betreft, het ontwerp verdaagt ze *ad kalendas Graecas*, en een publicist, die van het nadeelige, van het onbillijke der differentieele regten volkomen overtuigd is, en nog hoogere eischen aan de kritiek stelt dan oogendienst, zal daarom geen vrede kunnen hebben met het toegedachte tarief, doch een radicale hervorming voorstaan, vooral, omdat deze met betrekking tot de bekende kwestie, niet het minste gevaar voor schokken kan opleveren.

Bekendmakingen.

Voor het Land. De Resident van Rembang maakt bij deze bekend, dat krachtens daartoe bij 's Gouvernements besluit van den 22 Februarij 1865 No. 6, verleende magtiging, op Zaturdag den 27sten Mei aanstaande op de Gouvernements Houtstapelplaats te Bantjar-ledok, afdeeling Toeban, Residentie Rembang publiek zullen worden opgeveild: 1810 stuks Djatie Kromhouten, uit de aanvoeren van de jaren 1861, 1862 en 1863 en zulks stuks gewijze dan wel bij kleine kavelingen.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen bij den Adsistent-Resident van Toeban en den Ambtenaar belast met het beheer der bosschen te Ngareng.

REMBANG, den 21e. April 1865. (795) *De Resident voornoemd,* J. VIJZELAAR.

Voor het Land. De ondergeteekende maakt bij deze bekend, dat op Maandag den 22sten Mei 1865, des voormiddags ten negen ure, ten zijnen Kantore, door hem in het openbaar zal worden uitbesteed het ondervolgend werk,

Het bouwen eener nieuwe brug met steenen landhoofden in den weg van Petehan naar Darat en den Boom te Samarang.

Bestekken en voorwaarden liggen ter inzage van belanghebbenden ten Kantore, van den ondergeteekende.

SAMARANG, den 27e. April 1865. (806) *De Eerstaanwezend Ingenieur in de Residentie Samarang,* H. VAN KETWICH.

Voor de Armen. De driemaandelijksche huiscollecte over het eerste kwartaal 1865, voor de R. K. Armen zal plaats hebben:

3 Mei, langs *Bodjong*, *Pellore* en *Pendjol*, door *P. den Ouden.*
4 „ door den Heere *J. J. Volkert*, Zuidzijde.
5 „ door den Heere *van Lingen.*
6 „ langs *Petjerongan*, *Kaliegawe*, *Zeestrand*, door den Heere *Brouwer.*

Namens het bestuur:
Het Lid,
P. DEN OUDEN.

IN-OFFICIEEL GEDEELTE

Aangeslagen Vendutiën.

Op ZATURDAG den 29sten April, in de Genie-Magazijnen.

Op DINGSDAG den 2den Mei, ten huize van de Weduwe *Ottenhoff*, en

In het Vendu-Locaal van *A. Torleij Dowel.*

Op WOENSDAG den 3den Mei, in het Vendu-Locaal van *Soesman & Co.* en

In het Vendu-Locaal van *Chevallier & Co.*

Op DONDERDAG den 4den Mei, ten huize van den Majoor *Vemer*, en

In het Vendu-locaal van *Thooft & Co.*

Op VRIJDAG den 5den Mei, in het Vendu-Locaal van *de Lyon*, en

Bij den Pachter der Pandjeshuizen.

Advertentiën.

Vendutien van Soesman & Co.

Op DINGSDAG 2 Mei a. s., op Bodjong, ten Huize van Mevrouw de Weduwe *Ottenhoff*.

Op WOENSDAG 3 Mei a. s., Toko-Vendutie in hun Locaal.

Op DONDERDAG 4 Mei a. s., wegens vertrek, ten Huize van den Majoor *Vemer*, naast de Societeit „Amicitia." (807)

Vendutie
op Zaturdag den 29sten dezer,

in het Algemeen Genie-Magazijn, van

ASPHALTVILT, GLASRUITEN, SLOTEN en DIVERSE GEREEDSCHAPPEN.

De Magazijnmeester der Genie 3de klasse,

(796) IMBERT.

VENDUTIE.
Op Dingsdag den 2den Mei a. s.,

zullen SOESMAN & Co.,

ten huize van Mevrouw de Weduwe

OTTENHOFF,

op BODJONG, Vendutie houden van HEd. zeer uitgebreide en complete inboedel meerendeels bestaande uit:

Massief Mahonie-houten Meubelen,

waaronder: Een groot Ameublement met Velours d'Utrecht bekleed, twee dito bekleed met zwart imitatie Leder, groote ronde Tafels met zuiver wit marmeren bladen, idem Consôles, Knaapjes, een prachtig Buffet met idem, eene Étagère-Kast met Spiegelglas, Speeltafels, groote Japansche ronde Tafels, eene groote Etenstafel van massief Mahonie-hout, twee idem Klederkasten, Waschtafel met Toilet, een Mahonie-houten Nachtspiegel, Schutsels, een Schrijftafel met marmer blad, groote en kleine ijzeren Ledikanten, prachtige Spiegels en Schilderijen, *groote bronzen Beelden op voetstukken*, prachtige bronsen Pendules, diverse Beelden, Pressepapiers en bronsen Voorwerpen, Moderateur Tafel- en Kroonlampen, echt Engels. Hang-, Kroon-, Tafel- en Muurlampen, prachtige Vloer-Alcatieven, waaronder: een bijzonder groote, nieuwe Palembangsche Rottingmatten, eene groote Servies-kast met gesloten glazen deuren; Voorts: eene belangrijke partij Europesche Zilverwerken, waaronder: een Theeservies, een Olie- en Azijnstel, IJslepels, Zout- en Peper-Vaatjes, een Bouilloir prachtig bewerkt, eene groote partij Keukengereedschappen, fraaije Gebakvormen in koper en in blik, Goedang-Rekken en Stellings, Boeken-Rekken, Leksteenen met toebehooren, enz., enz.

Verder.

Een Calèche, zijnde Victoria Toerwagen of Koets, een Tentwagen, beide uit de bekende fabriek van *„Hermans"*, een Palankin met Engelsch onderstel, een Bendy, een zoo goed als nieuwe Handchaise; Europesche Tuigen met echt pleet gemonteerd, een Span Bruine Sandelwood-Wagen-Paarden ruim 4 voet hoog, een idem idem Kadoeërs, een Kinderpaard, eene groote collectie Bloemen op Étagères en Voetstukken in Chinesche en Japansche Potten en wat verder te voorschijn zal worden gebragt.

Zondag en Maandag te voren van des morgens 9 tot 1 ure voor een ieder te bezigtigen.

Met Commissiën belasten zich

[767] SOESMAN & Co.

Nog op de Vendutie
van Dingsdag 2 Mei a. s.

zullen wij voor Rekening van Mevrouw de Weduwe OTTENHOFF verkoopen:

Een paar Brillante Oorknopen.
„ Broche met Juweelen en Brillanten gemonteerd.
„ Brillanten Ring.
„ paar Juweelen Haarspellen.
„ Broche van Maltasche Bloedkoralen.
„ id. en Armband Mozaïk.
„ „ echt camée.
„ Genitrie Armband.
„ Horologie met ketting.

Voorts.

Twee Eetserviesen van fijn Porcelein voor 12 personen, fijn Glas- en Cristalwark, zeer fijne Japansche Koffij-Kopjes en eene ruime Kedogan van Djattiehout met pannen gedekt. (808)

SOESMAN & Co.

Groote Toko-Vendutie,
op Woensdag 3 Mei a. s.,

van Lijnwaden, Provisiën, Dranken en aangebragte Goederen, in het Vendu-Locaal van

(809) SOESMAN & Co.

Verkoop van Vastigheden.

SOESMAN & Co. zullen op hunne Vendutie van Woensdag den 3den Mei a. s. in veiling brengen:

Een stuk Land gelegen bewesten Samarang in de Maleische Kampong langs den weg van de Kampong Pettean, Wijk Lt. S, No. 186, belendende: ten Noorden aan Perceel 185, ten Zuiden aan Perceel 187ᵇ, ten Oosten aan den Kampongs weg en ten Westen aan Perceel 183, hebbende de volgende opmetingen, als: ten Noord en Zuid 48 el, Oost en West 20 el 40 duim, volgens meetbrief 417 dd. 13 October 1847.

Eigenaar INTJE ISMAIL BIN ABDULWAHAP BIN KASSANODIN. [810]

Op onze Vendutie van Woensdag den 3 Mei a. s.

zullen wij verkoopen:

50 balen ruwe Drills, 2 kisten Madapollams, eene partij Tafel- en Servetgoed, 150 kisten Glazen-Dakpannen, Engelsche Hang-, Tafel- en Kantoor-Lampen, 100 riem Holl. Papier, eene partij Rolpens in fleschen en vaatjes, 25 kisten puike Rijnwijn in kleine kavelingen voor huiselijk gebruik, Zijde- en Maroquin-Lederen Hoofdstellen, prachtige Baleinen Karwatsen, 2 rollen Vloertapijt, 20 vel Verlakt Kalfsleder en eene massa andere Goederen meer.

(811) SOESMAN & Co.

TOKO-VENDUTIE
op Woensdag 3 Mei 1865,

van diverse Koopmanschappen en bijgebragte Goederen. (812) CHEVALLIER & Co.

OP ONZE TOKO-VENDUTIE
van Woensdag 3 Mei a. s. zullen wij mede verkoopen:

Een vierspan deugdzame goedgedresseerde zwarte Paarden. (813) CHEVALLIER & Co.

Op onze Vendutie
van Woensdag 3 Mei zullen wij alsnoq verkoopen:

Een zoo goed als nieuwe Vis-à-Vis Tentwagen met een span goede Sandelwood-Paarden hoog 4 voet met Tuig compleet. (814) CHEVALLIER & Co.

Vendutie wegens vertrek.
Op Donderdag den 4den Mei a.s.,

zullen SOESMAN & Co. Vendutie houden, naast de Societeit, ten huize van den HoogEdelGestrengen Heer

H. VEMER,

Onder-intendant 1ste klasse der Militaire Administratie, van ZHEdG. nette Inboedel, bestaande uit: Europesche- en Bataviasche Meubelen, Engelsche Hang- en Tafellampen, Spiegels en Schilderijen, Pleet-, Glas- en Porcelein-werk en verder alles wat tot eene compleete Inboedel behoort.

VOORTS:

Een zeer goede, weinig gebruikte Toerwagen en 2 span hardloopende Overwalsche Wagen-Paarden.

[815] SOESMAN & Co.

Toko-Vendutie op Donderdag
4 MEI a. s.:

Van diverse Koopmanschappen en bijgebragte Goederen.

(816) THOOFT & Co.

Op de Vendutie van Donderdag,

zullen wij nog verkoopen:

S V VI	100 kisten STEARINE KAARSEN.			
S VI W VIII W	30	id.	id.	id.

meer of min door Zeewater beschadigd, gelost uit het Ned. Schip *Machtilda Simonetta*, Kapitein C. MAALSTEED. (817) THOOFT & Co.

Vrijdag den 5den Mei,

in de Chinesche Kamp, bij den Pachter der Pandjeshuizen, van vervallen Linnen en Pandgoederen, zoomede Juweelen, Goud- en Zilverwerken, over het 2de kwartaal 1861. [818]

Op een nader te bepalen dag in den loop der maand Mei.

zullen op publieke Vendutie worden verkocht:

Eenige acten van Regt van Opstal op verschillende stukken Gouvernements grond, verscheidene Gebouwen en diverse Goederen, toebehoorende aan en uitmakende het Etablissement te *Demak* der N. I. Katoen-Maatschappij.

Informatiën inmiddels te bekomen bij

B. KOPERSMIT & Co.

(819) *Samarang.*

Op een nader te bepalen dag in het begin der maand Mei.

zal op publieke Vendutie te Soerabaija door de Heeren EEG & Co. worden verkocht:

HET NED.-IND.

Fregatschip Maria Henriette,

gevoerd geweest door Kapitein J. WINTER, groot 320 gemeten Last, rood gekoperd, met al deszelfs staand Tuig en Rondhouten compleet, zoo als het ter Reede aldaar is liggende, en daarna: de compleete Inventaris, benevens: 2 Sloepen en 1 groote Boot; alles te bezigtigen in een der Pakhuizen van TAN BINDJANG, te Kampong Baroe (Soerabaija).

(820) B. KOPERSMIT & Co.

Op een' nader te bepalen dag,

in de laatste helft der maand MEI, zal op publieke

VENDUTIE

verkocht worden:

DE SCHEEPSTIMMERWERF,

sedert jaren gedreven door de firma CURTIS & DORMAAR, staande en gelegen te Soerabaija in de kampong Baroe naast de werf van de firma COHEN DE VRIES, met Woonhuis, Bijgebouwen, Loodsen, Kielligter, Vlotten en Inventaris.

Nadere informatie te bekomen bij

(821) C. J. VAN BUEREN.

Ontvangen:

Thee- en Sigarenkisten, Ombredoozen, Inktkokers, Pendules, Photographie-Album en Lijsten in alle genres, Stéréoscopen, Heeren en Dames Nécessaires, Papeteries, Muziek- en Wisselportefeuilles, Portemonais, Ronde-, Zak- en Friceerkammen en Toiletdoozen.

Odeur *Société Hygiénique* en puike Eau de Cologne. Schaak-, Dam-, Domino-, Lotto-, Schimmel-, Loterij-, Mozaïk-, Cubiek- en andere spelen, Goocheldoozen, Verwdoozen, Gereedschapskistjes en eene menigte ander SPEELGOED, waaronder ongevormd.

(751) H. F. GRIVEL.

Per St. Jan, ontvingen wij tot proef:

Een partijtje Vloermatten en Loopers van Hennip gevlochten, zijnde iets geheel nieuws, uitmuntende door duurzaamheid en goedkoopte.

(822) SOESMAN & Co.

Ontvangen bij van Hogezand Sr.

Boter VDL. en andere merken.
Puike groote Hammen.
Z. M. Kaas.
Nieuwe Haring.

Hollansche en Fransche Provisiën in blik, van de gerenommeerdste merken, waaronder

Tuinwortelen, Doperwtjes.

Peren, Appelen, Appelpent enz.
Diverse soorten Vleeschen als:
Kalfs- en Ossenschijf.
Id. „ id. Rollade.
Id. „ id. gehakt.
Fransche Geleijen en Siropen.
Stoomzalm.
Banket en Suikerwerk.
Fijne en Tafel-Wijnen.
Valker- en Haantjes, Vlagge- en Porter-Bier.

Braconne, Campredon, Tip Top en echte John Alberty Cognac.

Luxe Artikelen, Speelgoed en vele andere Artikelen.

Alles tot de minst mogelijke prijzen.

(823) VAN HOGEZAND Sr.

OP NIEUW ONTVANGEN:

CHAMPAGNE,

van de gerenommeerde merken *Duc de Montebello, Veuve Cliquot* en *Moët & Chandon*, Rijnwijn Hochheimer, Dom de Chany, Pauillac Medoc en St. Julien van de Wed. *Reijers & zoon* te Arnhem, enz. enz.

(824) SOESMAN & Co.

Per ST. JAN ontvangen:

Paté de foie Gras Truffé,

Truffes Pures, Champignons au Naturel, Petits Pois, Sardines, Salsifis au Jus, Celeri au Jus, Lamproie à la Bordelaise.

(825) THOOFT & Co.

PAS UITGEPAKT:

een factuurtje puike Hollandsche Provisiën, als:

Vleeschen en Groenten in blik, Saucys de Bologne, Servelat Worst, Sprot en Lengvisch, gedroogde Vruchten, waaronder Tafel-Amandelen, Rozijnen, Krenten, Banket en Suikerwerk.

(826) SOESMAN & Co.

Pas ontvangen:
Zwarte Crêpe,

voor Rouwstrikken à contant, bij

(827) J. J. VOLKERT.

Soesman & Co., hebben steeds in voorraad:

aangemengde Witte-, Groene- en Zwarte Verw, tegen verminderden prijs verkrijgbaar. (828)

ONTVANGEN:

Prachtige Galanteriën, als:

Bijouterie-doozen, Flacons, Ornamenten, Pressepapiers, Thermometers, Tafelschellen, Aschbakjes, enz.

SIGARETTE PAPIER.

(829) H. F. GRIVEL.

ONTVANGEN:

een klein maar keurig factuurtje

Petroleum Hang-, Tafel- en Muurlampen,

van Brons, Porcelein en Glas.

(830) SOESMAN & Co.

Regtstreeks ontvangen:

Een keurige factuur, zeer doelmatig vervaardigde

echt Fransche Dames-Zadels.

C. R. GOTTSCHALK,

(831) *Mr. Zadelmaker.*

Per St. Jan ontvangen:

EEN GROOT FACTUUR

Prachtige Fransche Schilderijen,

allen fraaije en nieuwe Gravures, zijnde in stellen van 6 en 4 stuks. (832) THOOFT & Co.

GEZUIVERDE PETROLEUM

(833) bij SOESMAN & Co.

Soerabaijasche Aardappelen,

à **Comptant** te bekomen bij

(798) J. J. RODENBERG.

ONTVANGEN:

Overheerlijke Zoetemelksche en Edammer Kazen.

(799) P. JOHANNES & Co.

Rotsvloersteenen,

te bekomen bij J. P. BRANDES,

(834) te *Tjandie.*

ONTVANGEN:

Coiffures, Chenille, Schotsche Ceintures en Dasjes, Blondes, Tulle, zwart en wit Gaas, gekleurd en zwart Soutache, wit en zwart Élastique; alsmede:

Elegante Kanten en Barège Doeken.

(835) GRIVEL.

De Directie van het Samarangsche Loterij- en Schouwburg- / Hebberij-Tooneel maakt ... zij de trekking der Loterij ... uitstellen met het oog op de weinige Loten ... in de laatste dagen geplaatst werden.

De dag der Trekking zal nader worden bekend gemaakt, de Loten blijven verkrijgbaar bij

W. BOSCH, Javasche Bank,
DE GROOT, KOLFF & Co.,
Gebrs. CLIGNETT,
G. C. T. VAN DORP,
N. D. VAN SLIJPE, *Salatiga.*
DE GROOT, KOLFF & Co., *Solo.*
H. SCHALLIG, Internationale Crediet- en Handels-Vereeniging „Rotterdam" te ...
HENDRIK SCHALLIG, *Cheribon.*
G. M. JORDENS, *Djocjacarta.*
Agentschap Internationale Crediet- en Handels-Vereeniging „Rotterdam" te ...

Namens de Directie,
De Secretaris,
(802) J. J. A. H. CLIGNETT.

De ondergeteekende, voormalig kweekeling voor de burgerlijke bouwkunst aan de Akademiën van *Gent* en *Delft*, Ingenieur van den Waterstaat, heeft zich als burgerlijk Ingenieur gevestigd.

Ook is hij bevoegd tot het opmeten van landen en erven en het afgeven van meetbrieven.

(836) W. F. VOGEL.

Een Administrat...

gedurende tien jaren op Suikerfabrieken werkzaam, zoekt eene dergelijke betrekking.

Brieven te adresseren en informatiën te bekomen bij de firma ANEMAET & Co., te Soerabaija.

Benoodigd te KEDONG-BANTENG

Een Opziener à *f* 75.— ...
vereischten zijn: geboren op Java; het spreken van het Hollandsch en van Javaansch; kennis van de ... en van een eerlijk en goed gedrag. Reflectanten gelieven zich met getuigschriften te adresseren aan den Administrateur van KEDONG-BANTENG.

Bij gelegenheid van het a... Volksfeest zal verkrijgbaar zijn in eene net ingerigte tent, alle soorten DRANKEN, VERVERSCHINGEN, LIMONADE GLACÉ, VANILLE en VRUCHTEN IJS, en VERSCHE ...

(838) J. J. PAPEL...

De ondergeteekende door aankoop eigenaar geworden zijnde van het ATELIER, opgerigt door den Heer ERNST, ... zich minzaam aan voor alles wat SMEDERIJ, KOPER- en BLIK-SLAGERIJ, WAGEN-MAKERIJ, enz., aanbetreft, bekwame werklieden zijn bereids aangenomen om de onder handen zijnde bestellingen zoo spoedigste af te leveren.

Alle reparatiën worden slechts à CONTANT geleverd. (839)

Veemarkt Samarang 1 Mei ...

Aan belanghebbenden wordt bekend gemaakt ...

De Kommissie van keuring bestaat uit de Heeren:

REGENT VAN SAMARANG.	G. L. REEDIJK.
REGENT VAN KENDAL.	J. PH. VON HEMERT.
CONTROLEUR VAN SAMARANG.	C. VAN LENNEP.
„ „ KENDAL.	

Kommissie voor de plaatsing:

Assistent-Resident voor de Policie van Samarang, Regent en Controleur van Samarang.

Kommissie voor de Volksfeesten:

M. A. JASPER.	F. J. KNOOPS.
C. NORTIER Azn.	A. A. OVERGAAUW.

Kommissie voor de Wedrennen:

W. BOSCH.	G. L. REEDIJK.
Mr. J. J. SCHNEITHER.	C. L. DANKMEIJER.

Wedrennen.

De Commissie belast met de ... nen bij gelegenheid van de ... 1865, te Samarang te houden Wedrennen, maakt aan belanghebbenden bekend, dat het ... ma ter lezing ligt bij den Heer C. L. DANKMEIJER.

De regeling der Wedrennen is als volgt:

1°. Voor Inlanders drie keer rond de baan, prijs *f* 50.—

2°. Voor Europeanen op Paarden hoog 4 voet 2 duim Rijnl. drie keer rond de baan, *f* 50.— of een Zilver Horologie.

3°. Voor Europeanen op Paarden van 4 ... duim Rijnl. of daar beneden drie keer rond de baan, prijs *f* 50.— of een Zilver Horologie.

4°. Harddraverij voor Europeanen twee keer de baan, prijs Samarang's Veemarkt-Beker.

Societeit Amicitia.

Maandag 1 Mei des avonds ten 8 ure

Schutterij-Muzyk.

Het Locaal der Societeit wordt toegankelijk gesteld voor Heeren Leden en hunne Dames.

Namens de Directie,
De Secretaris,
(840) W. BOSCH.

Houder van Connossement

aan Order over:

3662 staven IJZER,

afgeladen te Amsterdam door FRAISSINET & Co., aangebragt per *Machtilda & Simonetta*, Kapitein MAALSTEED, gelieve zich ten spoedigste bekend te maken bij

De Agenten,
SALOMONSON & MEIJER.

28 April 1862.

KOOP. Een HUIS van PLANKEN opgetrokken en Bijgebouwen met Pannen gedekt, gelegen aan den grooten weg van Tawang; te bevragen bij
(803) ANDRIEUX qq.

Passage naar Nederland,

wordt aangeboden met het gunstig bekende en van ruime hutten voorziene Nederlandsch Barkschip

FOP SMIT,

KAPITEIN *W. LEVERSTEIJN,*

de eerste helft van Junij van hier viâ Batavia te ...kken.

... bevindt zich een geëxamineerd Scheepsdoctor ...boord.

...rmatiën te bekomen bij

De Agenten,
(804) JACOBSON & Co.

Geboorten.

... heden bevallen van een' *ZOON,* J. M. C. ...SLOOT, geliefde Echtgenoot van

C. ANDREAS.

...MARANG, den 13den April 1865. (790)

...allen van een dood kind, A. M. DE JONG,—*Schnell.*
SAMARANG, 22 April 1865.
Eenige kennisgave. (805)

OFFICIEEL GEDEELTE.

...oninklijk besluit van den 8 Maart 1865, no. 44, is benoemd tot ...der orde van den Nederlandschen Leeuw, W. A. Jellinghaus, resi... van Tagal.

...R ZIJNE EXCELLENTIE DEN GOUVERNEUR-GENERAAL *zijn de volgende beschikkingen genomen:*

CIVIEL DEPARTEMENT.

...KEND: Onder nadere goedkeuring des Konings, de eerwaarde heer ... Claessens, waarnemend pastoor te Batavia, als belast met het ...lijk beheer van het Apostolisch-Vikariaat van Batavia, aan zijn ...warde door den Bisschop van Colophon i. p. i., Apostolisch-Vikaris en ...oor te Batavia, P. M. Vrancken, gedurende zijn hoog eerwaardens af...heid opgedragen.

...RLEEND: Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, ...den algemeenen pakhuismeester te Padang A. J. J. Hansen, en zulks ...ntrekking van het aan hem, wegens meer dan vijftien jaren onafge...en dienst in deze gewesten verleende verlof naar Nederland voor den ...van een jaar. Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, ...den kommies bij den ontvanger der inkomende en uitgaande regten te ...ang J. R. Grashuis, en aan den eersten klerk op het residentie-bureau ...Muntok (Banka) J. H. L. Beling.

INGETROKKEN: Op verzoek de benoeming van K. H. Simon, grif... bij den landraad te Cheribon, tot kommies op het kantoor van den ...dent van Kadoe; zijnde tevens bepaald, dat hij gehandhaafd blijft in ...e betrekking van griffier bij den landraad te Cheribon.

De aan den partikulieren geneesheer dr. J. A. W. Pott verleende ad...sie tot het uitoefenen der genees-, heel- en verloskundige praktijk te ...nap (Madura).

...AGTIGING VERLEEND: Tot de uitreiking aan den partikulieren ...esheer dr. J. A. W. Pott, van eene akte van toelating tot de uitoefe...g der genees-, heel- en verloskundige praktijk in de residentie Pro...lingo.

BENOEMD: Tot vice-president van het hoog-geregtshof van Neder...dsch-Indie, de raadsheer in dat hof mr. F. M. C. Pels Rijcken. Tot ...stent-resident van Sidho-ardjo (residentie Soerabaija), de assistent-...dent van Demak (residentie Samarang) J. R. Pillard. Tot kommies ...het kantoor van den resident van Kadoe, de griffier bij den landraad te ...galang (Kadoe) H. A van den Bor. Tot tijdelijk kommies bij de ...mptabiliteit op het bureau van den gouverneur van Sumatra's Westkust, ...klerk op dat bureau M. Herstein.

...GESTELD: Ter beschikking van den direkteur der kultures, de amb...naar der tweede klasse voor de burgerlijke dienst in Nederlandsch-Indie ...H. C. MacGillavrij.

GOEDGEKEURD,
dat door den Konsul-Generaal van Frankrijk te Batavia

VOORLOOPIG IS OPGEDRAGEN: De uitoefening der funktien van ...nsulairen agent van Frankrijk te Pasoeroean, aan den Heer C. N. H. van ...ek van Paost aldaar, en zulks naar aanleiding van het aan den titu...G. E. Broekhuis, op verzoek verleend ontslag als zoodanig.

GOEDGEKEURD,
dat door den Direkteur der Kultures

IS INGETROKKEN: De overplaatsing van den kontroleur der ...weede klasse E. D. Levijssohn Norman, uit de residentie Kadoe naar de ...sidentie Soerebaija.

IS GEPLAATST: In de residentie Madioen, ter beschikkking van den ...sident aldaar, de benoemde kontroleur der derde klasse dr. A. Kist, Nczn.

IS OVERGEPLAATST: Uit de residentie Kadoe naar de residentie ...Soerabaija, ter beschikking van den resident aldaar, de kontroleur der ...derde klasse L. C. E Kuiphorst.

MILITAIR DEPARTEMENT.

VERLEEND: Een tweejarig verlof naar Nederland, aan den kapitein der infanterie J. Teunisz.

BEVORDERD:
Bij het Wapen der Artillerie.

Tot majoor, de kapitein J. C. Launspach, thans met verlof in Nederland.

Bij het Materieel

Tot majoor, kommandant der artillerie in de eerste militaire afdeeling op Java, de kapitein W. Wouters, van het materieel.

MARINE DEPARTEMENT.

GEPLAATST: Bij het marine-établissement te Soerabaija, de door het Opper-bestuur benoemde ingenieur der tweede klasse voor het vak van scheepsbouw in Nederlandsch-Indie W. B. Mensing.

MAIL-TELEGRAM.

ROTTERDAM 16 Maart.

Veiling van 86509 balen *Koffij;* ze vonden koopers tot taxatie en $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$ à $\frac{3}{4}$ ct. Lager voor blanke soorten en $\frac{1}{2}$ à 1 ct. Hooger voor enkele groene soorten. *Ruwe Suiker* weinig omgezet; $5\frac{1}{2}$ onder November voor No. 18 en hooger. *Indigo* 125 kn. tot circa October prijzen.

Londen 4 April. *Dhollera* $10\frac{1}{2}$. *Shirting* $^{10}/_{6}$. *Mule twist* No. 40 $\frac{7}{4}$ S. D. In *Rusland* worden vele steden door de pest ontvolkt; *Pruissen* wordt met hetzelfde lot bedreigd. *Richard Cobden* is overleden.

5 April. *Suiker* 33; *Koffij* en *Katoen* neigen lager. Voor Calcutta is de income-tax tegen 1 Augustus a. s. afgeschaft.

Samarang.

Volgens de *Oostpost* is er te Batavia sprake van een aanvrage om verlof, welke door onzen Resident zou ingediend zijn. Ons is daarvan niets bekend, maar mogt de bedoelde tijding bevestigd worden, dan zou dit voor een gewest als Samarang, dat zulk een behoefte heeft aan een flink Hoofd van het bestuur, zeker te betreuren zijn.

— Een paar dagen geleden waren er op nieuw geruchten van het weder uitbreken der cholera in omloop; aan de gegrondheid daarvan mag wel getwijfeld worden. We kunnen echter niet nalaten, de betrokken autoriteiten dringend te verzoeken, om zooveel mogelijk die voorzorgsmaatregelen te nemen, welke de hygiëne aan de hand doet, en die tot heden nog slechts te weinig behartigd werden.

Ingezonden Stukken.

IJs.

Mijnheer de Redacteur!

Sedert eenigen tijd is de quantiteit van het ijs hier zeer slecht, nog slechter dan het ooit geweest is, dunkt mij. Het smelt binnen weinig oogenblikken, heeft een vrij onaangenamen smaak, die aan aether of aluin doet denken, en laat niet zelden in het glas een menigte vuile deeltjes achter. Mijns inziens beantwoordt de ijsfabriek aldus niet aan haar bestemming, en is het hoog noodig, dat het bestaande toezigt zich krachtiger doe gevoelen, dan tot heden het geval schijnt geweest te zijn. Wij hebben in der tijd zeer veel mooije *speeches* gehoord en gelezen over het wenschelijke, dat Samarang met een ijsfabriek wierd begiftigd; wij gelooven ook gaarne, dat het ijs zoowel aan gezonden als zieken uitmuntende diensten kan bewijzen, maar dan moet het vrij zijn van onzuivere bestanddeelen en tevens *voortdurend en in genoegzame hoeveelheid voorhanden zijn.*

Met achting noem ik mij:

Uw Dw. Dienaar,
ALEX.

Nederlandsche Spelling.

Waarde Redacteur!

Uw collega van de „Oostpost" heeft in het nummer van 11 April jl. zijn hart gelucht over de tegenwoordige Nederlandsche spelling; een onderwerp zeer interessant voor de liefhebbers! Of nu de Redacteur van het Soerabaijasche blad tot de liefhebbers behoort, weet ik niet; maar dat hij een onbevoegde is onder de onbevoegden blijkt, dunkt me, zonneklaar uit zijn boven aangehaald geschrijf. Laat ik het geduld van uw lezers op de proef stellen, door het hier bijna geheel over te nemen!

„Van de westersche talen is er zeker geene, waar zooveel onregelmatigheid heerscht in de spelling als de Nederlandsche. De Engelschen hebben hun Johnston, Walker, Murray, de Duitschers hun Heijse, de Franschen hun Académie. Wij Nederlanders volgen officieel Weiland en Siegenbeek, wier spelling in 1806 van regeringswege verbindend werd verklaard voor alle staatsstukken en overal op de scholen moest onderwezen worden. Een tijdvak van vijftig of zestig jaar is echter ook voor eene levende taal een tijdvak van vooruitgang: de aanhoudende studiën van vele taalgeleerden hebben langzamerhand een ander licht verpreid over de gronden der spelling; maar daar de geleerden het ook hier even als in andere wetenschappen zelden met elkander eens zijn, zoo had elk zijne verschillende navolgers.

In den laatsten tijd hebben echter velen dier geleerden zich met elkander vereenigd; vlaamsche taalkenners hebben zich daarbij aangesloten, en door hun vereenigden arbeid wordt een nieuw woordenboek der Nederlandsche taal te zamen gesteld. De spelling, die daarin is voorgedragen, en waarvan de regelen in een afzonderlijk werk worden uitgegeven (op hetwelk de inteekening ook bij de uitgevers van dit blad is opengesteld) is in België door de hooge regering als de officeele erkend, terstond door de vlaamsche dagbladen en schrijvers algemeen aangenomen, en ondervindt ook in Nederland klimmende belangstelling. Voor den vreemdeling die onze taal wil leeren, zoowel als voor den geboren Nenerlander, is het hoogst wenschelijk, dat in de spelling eenvormigheid gebragt worde. Nu schrijft ieder op zijne wijze, en van daar soms groote excentriciteiten."

Men hoort toch al wonderlijke dingen in de „Oost." De Engelschen hebben een vasten taalgids — MURRAY, WALKER of JOHNSON — de Duitschers ook — HEYSE — en de Franschen insgelijks — de Académie — maar de Nederlanders.... *kâsian,* die missen het, die dolen altijd in onzekerheid rond, en maken zich schuldig aan een excentrieke spelling. *Poor Dutchmen!*

Maar SIEGENBEEK en WEYLAND dan?

Die wordt, zegt onze taalkundige, *officiëel* gevolgd!

Weet de schrijver in de Oostpost dan niet,

1e. dat het even dwaas is, over gebrek aan éénparigheid te klagen, als de opmerking te maken, dat SIEGENBEEK en WEYLAND officiëel (sic!) gevolgd worden; en

2e. dat het een onwaarheid is, dat in Frankrijk wordt vastgehouden aan de voorschriften der Académie, in Duitschland aan de spraakleer van HEYSE enz. enz.

We raden den taalkundige van Soerabaija aan, eens de litteratuur van den laatsten tijd te gaan bestuderen; dan heeft hij alle kans o. a. om te hooren, dat er in Frankrijk evenmin eenstemmigheid bij het schrijven heerscht als in Nederland. De eene gebruikt daar de werken van BONNEAU en MICHAUD, een tweede die van de Académie, een derde die van BESCHERELLE—den man, die zich eerst de moeite getroostte, om de „Grammaire nationale" een boek van bladzijden met twee kolommen elk te schrijven en later een geschrift uitgaf, waarin hij de thesis opwierp en verdedigde: *Il' ny a pas de grammaire!* — een vierde, een vijfde enz. enz. Ook moet ik nog opmerken, dat er in Frankrijk een massa menschen zijn, die voorgeven, zich aan den een of anderen taalgeleerde te houden, maar te onwetend zijn, om dit in der daad te doen: — *tout comme chez nous!*

Adieu, Mijnheer de Redacteur! u behoef ik zeker niet om vergiffenis te vragen, dat ik even de kwestie der Nederlandsche spelling aanroerde; — 't onderwerp ligt op uw weg en werd vroeger door u ook wel der moeite van bespreking waard geacht. Uw talrijke lezers zullen mij insgelijks wel mijn artikeltje ten goede willen houden.

Steeds gaarne: *Uw Dw.,*
BINNENLANDEN. EEN INLANDSCH KIND.

Het werkje van den heer Montclar:

LA CANNE À SUCRE UNIVERSELLEMENT EN DANGER ET PARTICULIÈREMENT À L'ILE DE JAVA.

DÉFENSE DU CONTRAT.

Oh Dieu, délivre nous du malin esprit
et de la métaphore.

La canne y prospérera, het suikerriet zal daar welig groeijen, zegt de heer MONTCLAR, van Java sprekende, want geen der Suiker-producerende koloniën bezit die voordeelen, welke dit eiland heeft. Java is de koningin,

1e. omdat Java de *eenige* suiker-voortbrengende kolonie is, welke verschoond blijft van die ontzettende orkanen, die elders binnen weinig uren het $\frac{3}{4}$ van den geheelen oogst vernielen;

2e. omdat geen enkel land zulk een vruchtbaren grond bezit, als Java;

3e. omdat geen enkele kolonie zoo bevolkt is als Java;

4e. omdat het suikerriet hier na 11, 12 of 13 maanden wordt geoogst, terwijl het elders 15, 16 en 17 maanden te veld staat;

5e. omdat de suikerfabrieken op Java in den regel *alle* kostbare waterleidingen bezitten, waardoor de exploitatie zeer gemakkelijk wordt gemaakt;

6e. omdat de benoodigde trek- en lastdieren talrijk en goedkoop zijn, terwijl ze elders slechts tegen hooge prijzen verkregen worden;

7e. omdat men in de andere koloniën zelden 1 man per bouw heeft, maar hier over 4 man per bouw kan beschikken;

8e. omdat in de andere koloniën de suikerfabrieken zeer *klein* en in het algemeen van de machineriën, welke hier gebruikt worden, verstoken zijn en

9e. omdat Java een Hollandsche kolonie is en Holland veel rijkdommen heeft, waaruit volgt, dat Java geen gebrek kan gevoelen aan financiële hulpbronnen.

Dit beweert onze schrijver; ik deel zijn opinie niet, in zoo ver zijn stellingen als een bewijs voor den gunstigen toestand van Java moeten gelden, want zoo doende zou ik niet kunnen verklaren, waarom dan de tegenwoordige suiker-industriëlen zoo ongelukkig zijn. „Doch" gaat de heer MONTCLAR voort, „de oorzaak hiervan ligt veel meer bij den contractant dan bij het contract. Ik wil hiermede niet zeggen, dat in de contracten, welke algemeen op Java van kracht zijn, geen fouten kunnen gevonden worden — ver van dien." En nu keuvelt onze Franschman door met al de welbespraaktheid, maar ook met alle oppervlakkigheid, zijn landaard eigen, totdat hij drie bladzijden verder ons gaat vertellen, dat de reden van den achteruitgang der suiker-nijverheid hoofdzakelijk in de praktische onervarenheid der industriëlen ligt. Ook zou het, om aan de hedendaagsche crisis een einde te maken, volgens den heer M. wenschelijk zijn, dat het Gouvernement bij een wettelijke regeling de contributiën over 10 à 20 jaar, als onveranderlijk, vasts telde, zonder dat gedurende dien tijd ooit het te leveren *tantum* verhoogd wierd naar evenredigheid der meerdere opbrengst, welke een *belooning* moet zijn voor het buitengewone werk en de extra-aangewende industrie. Verder zou het ook noodig zijn, dat in die wettelijke regeling een clausule werd opgenomen, waarbij aan het oppergezag het regt werd toegekend, om den niets beteekenenden en onbekwamen contractant, die van geen verbeteringen wil weten en dus het land, de bevolking en den staat ruineert of ten minste besteelt, de voortduring van het contract te ontnemen!!!

Op mijn woord, dat staat er nagenoeg letterlijk in: „La canne à sucre universellement en danger et particulièrement à l'île de Java." Is er nu nog meer noodig, om het gehalte van het werkje te doen kennen? Misschien wil men den omvang weten! Laten we daarom nog zeggen, dat de brochure 42 bladzijden telt, d. i. ongeveer 40 te veel!

De heer MONTCLAR gaat o. i. van een zeer eenzijdig standpunt uit. Van de toepassing van zijn „systême" schijnt hij de gouden eeuw der suiker-industrie te verwachten; — een omstandigheid, welligt volkomen te verklaren juist door den tegenstand, dien hij heeft moeten ondervinden — de *cinq années de misère et de tribulations de toutes sortes,* waarvan op bladz. 12 gesproken wordt — maar die, als argument bijna alle waarde mist. Volgens onze overtuiging, ligt de oorzaak van hetgeen men thans betreurt, — het dreigend verval der suiker — industrie — veel dieper; 't ligt in Art. 17 met Art. 20, in de vereeniging van de zucht om het dwang-systeem te bestendigen met de begeerte om de Javanen vrijen arbeid te doen verrigten.

G. G.

Eere wien eere toekomt!

Waarde Heer Redacteur!

Was het met innig genoegen, dat de ingezetenen der Hoofdplaats voor eenige weinige dagen het berigt ontvingen, dat onzen allezins door iedereen hooggeachten Resident de onderscheiding te beurt was gevallen, om van Z. M. den Koning, voor zijn gedrag bij de in het laatst van October des verledenen jaars plaats gehad hebbende verwikkelingen, het Eerekruis van den Nederlandschen Leeuw te ontvangen, niet minder deed dit ons, bewoners der destijds bijna aan onze eigen verdediging overgelatene streken, van harte genoegen. Door de ferme houding welke ZEdG. tegenover de opstandelingen had aangenomen, zagen wij ons toch tegen aanvallen gevrijwaard, en hebben wij het dus eenlijk daaraan te danken, dat grooter rampen werden voorgekomen.

Het is derhalve geenzins onnatuurlijk te noemen, dat er bij de ingezetenen dezer Residentie het voornemen werd opgevat, om het Hooggeachte Hoofd van hun bestuur een openbaar blijk hunner erkentelijkheid aan te bieden, hetwelk, naar wij vernemen, zal bestaan in een feest, ter viering van ZEdGs. opname onder de Ridders van de orde van den Nederlandschen Leeuw. Wanneer en hoedanig dit feest zal plaats hebben is nog onbekend; doch vermeenen wij, dat zoo ooit een bewijs van hulde aan het Hoofd van gewestelijk bestuur regtmatig werd toegebragt, dit thans alhier het geval is.

Eere zij dus aan hem gegeven, die eere toekomt! en daar wij, Geachte Heer Redacteur! geheel van dat principe zijn vervuld, zoo vermeenen wij het ook onze burgerpligt te zijn, de aandacht van het N. I. publiek op die dienst-bewijzen te moeten vestigen, welke, tijdens het ons allen bang om het harte was, geheel vrijwillig door andere leden der Europesche ingezetenen hier werden gepresteerd.

De mededeeling der volgende feiten zal tot bevestiging van dit sustenu kunnen dienen.

Tijdens men op de Hoofdplaats nog niets zekers omtrent den aard en de strekking van den plaats hebbenden opstand konde weten, begaf zich de, sedert jaren alhier gevestigde, plaatselijke geneesheer, de Heer C. v. B., naar de woning van den Regent, ten einde aldaar den gewonden personen de eerste hulp te verleenen. Niet alleen werd daaraan door hem met den meesten ijver voldaan, doch ook wijdde ZEdG. zijne zorgen aan de in het fort te Tagal aangebragt wordende geblesseerden. Buitendien werden twee opzieners der nabij gelegene fabriek Pagongan, welke beiden door lanssteken gewond waren, door ZEdG. behandeld, met het gelukkige gevolg, dat ze in betrekkelijk korten tijd genazen.

Het verdient ook vermelding dat één der oudste ingezetenen dezer Residentie, de Heer A. J. v. D. V., zich onmiddelijk nadat de Resident het kordate besluit had genomen in persoon de opstandelingen met eene geringe Inlandsche magt te vervolgen, zich bij ZEdG. voegde en zich in waarheid, als aide-de-camp van den Resident, met den meest mogelijken moed heeft gedragen.

Wij mogen ook niet voorbij gaan, dat de Havenmeester van Tagal zich in die benarde omstandigheden als een Hollander van de oude soort gedragen heeft. Door zijne zorgen werden Oost- en Zuidwaarts met schroot geladene stukken opgesteld en, alhoewel het, Gode zij dank! niet noodig is geweest, daarvan gebruik te maken, was die voorzorgs-maatregel ten zeerste goed te keuren.

Het zal UEd. dus blijken, Geachte Heer Redacteur! dat zich ook anderen bij de onlangs plaats gehad hebbende verwikkelingen hebben onderscheiden. Hebben dezen dan ook niet eenige aanspraak op belooning, (welke dan ook) van de zijde der Regering?

Dit is slechts eene vraag; dan, daar schrijver dezes zich in vroegere jaren onderscheidene malen in de gelegenheid zag gesteld geheel belangelooze diensten aan het Gouvernement te bewijzen, en hem namens de toenmalige hoofden van gewestelijk bestuur, alwaar die diensten werden gepresteerd, vleijende betuigingen van erkentenis mogten toekomen, zoo vermeent hij, ten gevolge der daardoor door hem genotene zelfvoldoening, dat het den Heeren ingezetenen van Tagal die zich eervol hebben onderscheiden, nimmer onaangenaam kan zijn dat hun, op welke wijze dan ook, 's Gouvernements tevredenheid worde betuigd.

Het verdient opmerking, dat dit onderwerp ook de aandacht van onderscheidene Javaansche ambtenaren tot zich heeft getrokken en het is daarom, dat wij het niet ongepast achten, het, door middel van uw veel gelezen blad, ter algemeene kennis te brengen. Toekang djaga,

BINNENLANDEN VAN TAGAL. MARDJAN.

Onderwijs in Nederlandsch-Indië.

(Slot.)

Is er dus geen gevaar voor Protestantsche ouders, die hun kinderen naar de Broeder- en Zusterscholen zenden, dat ze hun kroost langzamerhand die godsdienstvormen zien aannemen, welke alleen de Roomsch-Katholieke godsdienst leert?

Ik laat die vraag met gerustheid aan elk mijner lezers ter beantwoording over en zelfs een Roomsch-Katholiek zal, dunkt mij, moeten toegeven, dat zulk een opleiding niet getuigt, noch getuigen kan van eerbiediging der godsdienstige begrippen van anders denkenden. Om die reden wijs ik alleen op het dringend noodzakelijke van een onderwijs, dat evenmin uitsluitend Protestantsch als uitsluitend Roomsch is. Van de particulieren is hier weinig hulp te verwachten, want als die de vele partijen gaan bekostigen, welke zij om hun stand moeten geven (!!) of in 't algemeen op denzelfden hoogen voet gaan voortleven, dan blijft er geen geld over, om ter wille van de ontwikkeling van hun kind zooveel te betalen, dat een particulier onderwijzer zijn noodige uitgaven kan dekken! Maar van het Gouvernement hoop ik ondersteuning; van de Regering verwacht ik uitvoering van Art. 110 van het Regerings-reglement, welks naleving beloofd werd. Het Gouvernement moet de beschaving van het opkomende geslacht als een bepaald integrerend deel van zijn werkkring beschouwen; 't zou twijfel aangaande zijn liberalisme opwekken, indien het niet waakte voor eene weldadige, veelzijdige, algemeene ontwikkeling. Laat de roepstem, in het aangehaalde werkje zoo krachtig en toch zonder overdrijving tot ons sprekend, verstaan worden; laat er verdraagzaamheid zijn maar geen onverschilligheid!

LIBERAAL.

Binnenlandsche Berigten.

Batavia. Donderdag 19 jl. verkondigde het saluut der citadel, dat het kommandement van het leger door den luitenant-generaal Andresen was overgenomen.

J. B.

— Wij ontvingen omtrent den stand van zaken ter *Westkust* van *Borneo* het volgende ter plaatsing van een dikwijls goed ingelichten berigtgever, maar kunnen natuurlijk niet oordeelen over de gegrondheid zijner beschouwingen, die ons voorkomen in den regel te pessimistisch te zijn. Deskundige autoriteiten zullen zelve het best kunnen beoordeelen in hoever daaraan gewigt moet worden gehecht.

De vijand neemt den schijn aan zich hoe langer hoe meer in het binnenland te willen terugtrekken even als of hij door het aanleggen onzerzijds van twee ferme bentings door een panischen schrik zou overmeesterd geworden zijn; dit alles echter voor hem die het gelooven wil dat hier achter geen krijgslist verscholen ligt. Zulks boezemt te meer wantrouwen in omdat de vijand kon aanvallen, als wetende dat het gansche garnizoen te *Sintang* of in het hospitaal verpleegd wordt of zoodanig door ziekten aangetast is geworden dat het buiten staat is offensief of defensief te kunnen ageren. Al de van *Batavia* en *Singkawang* in Maart jl. naar *Sintang* gedirigeerde troepen zijn dientengevolge dadelijk naar *N. Pinoh* en *S. Pinang* vertrokken, alwaar de gezondheidstoestand oneindig beter ja! zelfs goed te noemen is. Het tijdstip ligt echter nog in het verschiet wanneer deze troepen zullen kunnen ten strijde trekken.

Het is vrij onbegrijpelijk waarom men den gunstigsten tijd daartoe alweder heeft laten voorbijgaan, het tijdstip toen men geen door koortsen geteisterde expeditie had. Waarom deze niet bij tijds versterkt om offensief te doen handelen, dan ware immers de zaak bijna reeds afgeloopen geweest, terwijl men nu daarmede eerst maanden later kan beginnen. O! dat talmen, dat talmen, heeft reeds menig goed en braaf soldaat ten grave gesleept en verscheidene hunner een ziek en geknakt gestel voor geruimen tijd bezorgd!

Een der hoofdopstandelingen, de Pangerang *Praboe,* heeft bij schrijven aan den resident verklaard in onderwerping te willen komen, ter verontschuldiging van de zaak waarin hij betrokken is voorgevende, dat hij niet het eerste maar het Gouvernement begonnen was met hem te nopen om in opstand te komen, enz., enz.!!! Dat zijne aangeboden onderwerping wèl gemeend is wordt hard betwijfeld.

Het eenige wat men er van denkt is dat *Praboe* beducht begint te worden voor de militaire toebereidselen aan de *Pinoh* vervaardigd, welke eene ontkoming voor hem onmogelijk doen worden. Op het tactische terrein kan vermeld worden, dat vroeger als er *Kajang* togten werden gemaakt, gelijk die nu nog in het verschiet liggen, hadden wij dáár slechts zwakke bedekkingen voor de bewaking onzer vivres, bidars, enz., hetgeen de vijand wist en daarom altijd die bedekkingen onverwachts het eerste aanviel en wel zoodanig dat meest al de hoofdkolonnes moesten terug trekken. Daarentegen als men nu weder gaat ageren hebben wij door de militaire bekwaamheden van den gewestelijken militairen kommandant en den eerst aanwezenden Genie Officier in de opgerigte bentings hoogst geschikte retraite punten in den rug en de vrees bestaat dus niet meer van te kunnen worden afgesneden, gelijk in 1864 te *Soengie Mauw.*

Den 11 April jl. arriveerde ter reede *Pontianak* de 6de kompagnie van het 6de B. Inf., aangevoerd door den kapitein *Kruisboom,* den 1 Luit. *Diepenbroek* en de 2de luits. *Schmulling* en *Wieringa,* waar bij toegevoegd is de Offic. van Gez. *Bonthuis.* Den volgenden middag debarkeerden deze troepen en werd hun het drooge gastvrije fort *du Bus* voorloopig tot logement aangewezen, in afwachting van scheepsgelegenheid naar *Sintang.* (*) Kort daarop werd van *Succadana* het berigt ontvangen dat zich een roovers vloot in den omtrek had vertoond, en bij eene landing menschenroof gepleegd en een paar praauwen mede genomen had. Onmiddelijk maakte, op last van den Marine stations kommandant, de *Onrust* stoom op om deze *badjaks* te gaan opzoeken: één kruisboot werd op sleeptouw mede genomen. Den volgenden morgen ging de *Barito,* echter een andere koers nemende, met hetzelfde doel, ook één kruisboot op sleeptouw nemende, er op uit. — Van den uitslag hunner bemoeijingen was evenwel bij het vertrek der mailboot nog niets bekend. — Onze beschikbare maritime middelen voor *Sintang* bepalen zich dus voor dit oogenblik tot de *Celebes* met de beide onbruikbare *Kapoeas* en *Benett,* te zamen een prachtige maritime vertooning kunnende uitmaken!

Wij hebben in de *Sintangsche* aangelegenheden ongelukkig ezaken zien gebeuren welke altijd vooraf voorspeld waren. Zoo ook nu weder in dit geval. — Maanden geleden reeds zag men ter *W. v. B.* in, dat de vijand ons door zeerooftogten zou gaan verontrusten ten einde de aanwezige maritime middelen te verzwakken (conform te *Menjoembong*) en werden ook om andere redenen tevens een groot aantal *kruisbooten* van *Java* aangevraagd, doch geweigerd, vermits men ze op *Java* niet missen kon en de N. kust van dit eiland niet van die vaartuigen kon ontblooten. Die het niet beter wist zou zeggen dat wij van de aanwezige 82 kruisbooten al heel veel nut trokken voor de verdediging onzer kusten. Jammer echter dat het notoir genoeg is dat die bootjes eigenlijk nu en dan wel wat anders te verrigten hebben en tot geheel andere einden worden gebezigd, zooals: speelemeijen (conform de *Bromo*), particuliere kommissien enz.

Wij geven aan een en ander openbaarheid omdat mogt het onverhoopt bevonden worden dat het nu gebeurde te *Succadana* een krijgslist van den vijand is geweest met al de rampzalige gevolgen daaruit voortvloeijende, dat dan het verwijt daaromtrent niemand anders kunne treffen dan die autoriteiten welke het beter vermeenden te weten dan zij die zich *ter Westkust van Borneo* bevonden.

(Aangeboden).

(*) Ter speculatie teekenen wij echter aan dat de bootjes tot de Gouv. Marine behoorende en tot transport naar Sintang dienende niet veel te beteekenen hebben, — zoo wel de nu onbruikbare *Benett* als de *Barito* deugen daartoe niet, dewijl zij geen voldoende kolen massa kunnen laden, waarom men deze brandstof op tusschen-stations heeft moeten opslaan. Beide scheepjes zijn bovendien niet geschikt om troepen aan boord te nemen door klein bestek, en ongeschikt om praauwen en vivres te slepen.

Landmail Berigten.

Nederland.

Bij besluit van 22 Febr. ll. heeft Z. M. omtrent de benoembaarheid, de voordeelen en verpligtingen der personen, bestemd voor de dienst van het openbaar onderwijs in Neêrl. Indie o. a. bepaald, dat benoembaar zijn, zij die ingevolge de wet van 1857 op het lager onderwijs, voor den 1sten Januarij 1858 hebben gekregen eene akte van

algemeene toelating van den eersten, tweeden en derden rang; zij, die voor het in werking treden van het besluit, in Indie eene dergelijke akte van toelating hebben erlangd; zij, die in het bezit zijn van eene akte van bekwaamheid, bedoelt bij art. 44 der genoemde wet.

— Naar gelang der behoefte wordt door den minister van kolonien het vereischte getal onderwijzers ter beschikking gesteld van den gouverneur-generaal van N. Indie.— Aan de uitzending uit Nederland zijn verbonden voorloopig *f* 50 's maands, van den dag der inscheping, met een voorschot van vier maanden; eene gratificatie van *f* 600 voor de uitrusting; overtogt naar Batavia voor rekening van den lande, als passagier der 1ste kl. ook voor de gehuwden, op den gebruikelijken voet. — De alzoo benoemde onderwijzers moeten zich schriftelijk verbinden tot teruggave van al deze gelden, zoo voor gratificatie, als voor overtogt, indien zij binnen vijf jaren, hetzij op verzoek, hetzij wegens dienstweigering, pligtverzuim en dergelijke, uit de dienst worden ontslagen.

— Aangaande de werkzaamheden aan het Noordzeekanaal wordt ons het volgende uit Velzen medegedeeld:

„De uitbakening is geheel afgeloopen, van dit dorp tot aan de Noordzee. Volgens de geplaatste nummerpalen zal het kanaal van den duinvoet tot den rijweg van Haarlem naar Alkmaar eene lengte verkrijgen van 4980 el. De waterpassing van het terrein over die lengte is afgewerkt; eene ligte ingraving in de rigting van de as van het kanaal is gemaakt; over eene lengte van 400 el zijn de kielspitten in de duinen gegraven; wagens met materiëel, kruiwagens, planken, spaden enz. zijn aangevoerd en in de duinen gereed gelegd, zoodat men slechts het bevel wacht om het werk aan te vangen. De hoofdbakens op de Meerweiden achter dit dorp en in den Polder Buitenhuizen zijn geplaatst en doen reeds de rigting kennen, die men voornemens is aan het kanaal oostwaarts te geven. De grondboringen in de duinen en op de Meerweiden worden met spoed voortgezet."

Engeland.

LONDEN. Juist op het oogenblik dat elkeen van meening was, het Parlement zijne laatste levensdagen in kalmte wilde doorbrengen, zijn de hartstogten plotseling in beweging gebragt. De partijkoorts heeft zich van allen meester gemaakt, en wel naar aanleiding van het debat over het oorlogswezen. Het kanon Armstrong is niet meer het ideaal van een vernieling werktuig, evenmin als de Warrior geacht mag worden het strekste schip te wezen. De her Baillie — die in deze aangelegenheid de rol van *le membre terrible* van het Lagerhuis speelde — heeft met eene ergerlijke indiscretie alle gebreken haarfijn aangewezen welke aan ons stelsel van verdediging kleven. Een stelsel dat de wereld in rep en roer bragt, omdat men het uitmuntend waande, en dat dan ook door vele Staten in den blinde is nagevolgd.

Wanneer in den vreemde de speech van dat lid in haar geheel zal worden gelezen, — hetgeen elken belangstellende dubbel de moeite zal loonen, dan zal men de handen van verbazing in een slaan. Geblindeerde schepen — good for nothing, — want Frankrijk zoowel als Amerika bezitten kanonnen, die ze na weinige uren strijds reddeloos in den grond boren. De bewapening onzer vloot is verre beneden die van Frankrijk, Amerika en Rusland zelfs. De schepen van laatstgemelden Staat zijn voorzien van 180 ponders, terwijl die van Engeland slechts gewapend zijn met Armstrong van het kaliber van 110 pond.

De alarmkreet, door den heer Baillie aangeheven, heeft weerklank gevonden, zoowel in het Lagerhuis als bij de pers. Te vergeefs poogde de markies van Harrington, onder-secretaris van het Departement van oorlog, de beweging te stillen. Het baatte niet, en zelfs vermogt hij de verklaring niet weerhouden, dat Engeland, indien het in een oorlog werd gewikkeld, zeer gewis het onderspit zou moeten delven. Natuurijk werd daardoor de verklaring noodzakelijk gemaakt, dat het Gouvernement er op bedacht was, om 200 stuks kanonnen te doen maken, die schepen als de Warrior op 200 ellen afstands zouden doorboren. Lord Paget antwoordde evenwel ten stelligste ontkennend op de vraag, of de vloot zou gewapend worden zoo als hij het wel wenschte.

Die conclusie is zeer zeker weinig bemoedigend. Niettegenstaande de onnoemelijke millioenen welke voor dit doel zijn besteed, is de vloot nog in een onvoldoenden staat. Wat meer zegt, men zal van meet af aan moeten beginnen.

— Van de werf der firma Randolph Elder & Co. te Glasgow is te water gelaten de eerste der negen stoombooten, bestemd voor de postdienst op Java en andere nederlandsche bezittingen in den oost-indischen Archipel. Zij draagt den naam van *Koning Willem III*, en heeft eene lengte van 225, eene breedte van 51 en eene diepte van 22 voet. De voor deze dienst te leveren stoomschepen verschillen van 1000 ton en 200 paardekrachten tot 500 ton en 200 paardenkrachten.

— Te Londen is een prospektus verschenen van het *Engelsche crédit foncier et mobilier* betreffende eene onderneming onder den naam van *Algemeene maaschappij tot irrigatie en waterleiding in Frankrijk*, met een kapitaal van £800,000, in aandeelen van £ 20. Deze onderneming is gegrond op eene door keizer Napoleon verleende koncessie tot het uitsluitend privilegie van den aanvoer van water uit de Verdun naar Aix, in Provence, voor den tijd van 99 jaren, met eene subsidie van £160,000. Tot de daartoe noodige werken worden kontrakten gesloten, zullende die werken binnen drie jaren voltooid moeten zijn, terwijl inmiddels 8 pct. rente zal worden betaald.

— Tegen 16 dezer is eene vergadering belegd van de aandeelhouders in de britsch- en nederlandsch-indische bank, ten einde over te gaan tot vrijwillige likwidatie.

— De berigten uit Britsch Noord-Amerika van 28 januarij jl. melden, dat in het kanadasche parlement eene groote meerderheid gunstig voor het plan eener eedgenootschappelijke verbindtenis gestemd was, en dat ook in Britsch Columbia en Vancouvers-eiland, twee britsche koloniën op de westkust van Noord Amerika, de wensch te kennen gegeven werd, om deel van het britsch-amerikaansche eedgenootschap uit te maken. In het kanadasche parlement waren door de regering wetten voorgedragen, strekkende om het gebied der Unie te beveiligen tegen nieuwe strooptogten van uitgeweken ingezetenen der Konfederatie, en om de daardoor reeds aangerigte schade zoo veel doenlijk te vergoeden; een toon van vriendschap jegens de Vereenigde Staten heeschte er in de diskussiën. Evenwel achtte de regering van Kanada noodig zich voor het ergste geval te bereiden, en op haar bevel deed men eene algemeene ligting van manschap.

— De tijdingen uit Griekenland luiden niet gunstig. Koning George wil graaf Sponneek niet laten gaan, doch hij zal tot diens verwijdering wel gedwongen worden. De Ionische eilanden, eertijds zoo rustig en bloeijend, zijn niet meer te herkennen. Engelsche familiën, die zich daar hebben nedergezet, vertrekken weder. Eenige britsche oorlogsschepen zullen zich naar Korfu begeven om een wakend oog te houden op hetgeen daar gebeuren kan, want op het platteland heerscht een onbeschrijfelijke gisting.

— Eene nieuwe en belangwekkende kwestie, die betrekking heeft op de zamenstelling der balie in Engeland, is voor eenige dagen belist geworden. Tot dusverre was het als onwettig beschouwd dat leden der anglikaansche geestelijkheid tot de balie behoorden. Dingsdag jl. is echter in eene groote vergadering van regtsgeleerden met de meerderheid van ééne stem besloten, dat de leden der geestelijkheid tot de balie geroepen kunnen worden; in het tegenovergestelde geval zou de vrijheid van persoonlijk handelen belemmerd zijn. In den loop der beraadslaging werd aangevoerd dat tot de regering van Hendrik VIII al de mannen der wet priesters zijn geweest, en dat een eeuw later een bisschop het kanselarijhof presideerde.

— Te Madrid is een brief uit Lima ontvangen, waarin gemeld wordt dat in de Cerro (een wijk dier stad) een opstand tegen de Spanjaarden is uitgebarsten. De vijandige beweging duurde vijf uren. Men wilde de huizen der Spanjaarden plunder en in brand steken; doch hun tegenstand en de echtheid der deuren hunner woningen beletten dit misdadig voornemen. Een rijk spaansche kapitalist, sinds geruimen tijd te Lima gevestigd, liep groot gevaar en moest zich door de vlugt uit zijn venster redden. De rust werd hersteld, doch er bestond vrees dat dusdanige onstuimige tooneelen herhaald zouden worden.

LONDEN, 2 Maart. De Koningin is, volgens het *Court Journal*, laatstleden Zondag aan een dreigend ongeluk ontkomen. Zij maakte in het park van Windsor een wandelrid op haar geliefkoosden schotsen poney, en bevond zich in de laan van olmboomen, die bekend is onder den naam van manège van Koningin Elisabeth. De groom die haar vergezelde zag eensklaps dat een der eeuwenoude olmboomen wankelde en op de Koningin dreigde neer te storten. Hij stiet een kreet van schrik uit, en de Koningen, hierdoor gewaarschuwd, kon nog aan een bijna zekeren dood ontsnappen. De boom viel enkele sekonden nadat de Koningin zich verwijderd had op de plaats waar zij even te voren gestaan had, neêr.

Frankrijk.

De parijsche *Patrie* meldt uit Mexico dat keizer Maximiliaan door een zijner generaals schandelijk is verraden geworden, Generaal Vicario, die aan den nieuwen staat van zaken in genoemd keizerrijk zijne adhesie had gegeven, en door den souverein tot gouverneur en militairen kommandant van Matamoros was benoemd geworden, heeft in den nacht van 8 Januarij jl. Mexico verlaten. Hij sloeg den weg naar Cuernavacca in, en men verzekert dat hij een pronunciamento ter gunste van de ultra-klerikale partij wil uitvaardigen. Deze ondankbare handelwijze heeft ontsteltenis onder de bevolking te weeg gebragt. Ter eere der partij waarmede Vicario onderhandelen wil moet echter gezegd worden (altoos volgens de *Patrie*), dat vele geestelijken aan den keizer geschreven hebben dat zij Vicariaoos plan afkeuren. Deze generaal heeft overigens geen uitzigt op goede resultaten. Men is hem op het spoor, en maatregelen zijn genomen om hem te vatten en aan den krijgsraad over te leveren.— Ook in de *Indepen dance belge* komen Mexikaansche berigten voor, volgens welke de godsdienst-oorlog — zoo wordt de strijd reeds genoemd — reeds een aanvang genomen heeft. Behalve Vicario heeft Baldes de Indianen opgeroepen om te vechten. Men gelooft echter niet dat deze beweging gevaarlijk voor den keizer zal worden. Terwijl Vicario zijn pronunciamento in gereedheid bragt, rigtten eenige aanzienlijke Mexikaansche vrouwen, waaronder eene hofdame der keizerin, een door een monnik gestelden brief aan keizerin Charlotte, waarin deze met nadruk wordt aangemaand niet te dulden dat in Mexico een andere kerk dan de katholieke worde gedoogd, en te zorgen dat de geestelijkheid hare bezittingen en voorregten onverminderd terugerlange. De liberale Mexikanen hebben dit het „pronunciamento der crinolines" genoemd. De keizerin is, volgens laatstgenoemd blad, bij de liberalen, de *puros*, zeer bemind. — Eindelijk kunnen wij, uit onze eigene partikuliere bron, hier nog bijvoegen, dat de jeugdige vorstin onlangs aan een der aanzienlijkste prelaten een onderhoud had toegestaan, en deze, in zijnen ijver voor de kerk, zoo verre ging dat hij zich niet ontzag de keizerin op een alles behalve voegzamen toon aan te spreken, zoodat de gemalin van Maximiliaan den prelaat moest onder het oog brengen, dat hij hare waardigheid van vrouw en keizerin niet moest voorbijzien en hem zijn afscheid gaf.

— De houders der Mexikaansche leening alhier verkeeren in groote ongerustheid en de koers ondervindt er de gevolgen van. Er heerscht een voorgevoel dat Noord en Zuid in Amerika plotseling goede vrienden zullen worden, alléén met het doel den pas gevestigden, nog niet op hechte grondslagen rustenden, nieuwen staat van zaken in Mexiko te vernietigen. Men is hier bijna overtuigd van het ontstaan eerlang van ernstige verwikkelingen uit de Mexikaansche kwestie, dat de indruk door Napoleons troonrede te weeg gebragt ten eenenmale verdwenen is. Die vrees zal zich doen kennen bij de beraadslaging over het adres van antwoord. Naar het zich laat zien, zal deze diskussie, zoowel in den senaat als in het Wetgevend Ligchaam, tot zeer belangrijke ophelderingen en mededeelingen van regeringswege aanleiding geven. Vooral wil men bij de regering aandringen op het terugroepen, hoe eerder hoe liever, van al de Fransche militairen uit Mexiko, maarschalk Bazaine er onder begrepen; alleen het vreemden-legioen zou er blijven, zoodat, bijaldien een konflikt met Amerika mogt uitbarsten, Frankrijk niet dan *zedelijk* zal verbonden zijn.

— Volgens gisteren te Marseille ontvangen berigten uit Konstantinopel van 8 dezer, is een geschil over handelsaangelegenheden ontstaan tusschen Turkije en Perzië. Perzie weigert nl. een handelstraktaat te sluiten op dezelfde grondslagen als zulke traktaten met andere mogenheden gesloten zijn; en de Porte verklaarde ten gevolge hiervan dat zij de vergunning zal intrekken aan perzische onderdanen tot het uitoefenen van den kleinhandel verleend. Men hoopte echter dat geen van de beide regeringen haren gezant zou terugroepen. — Daar de telegraaflijn van de Perzische golf op Konstantinopel thans in werking zal treden, is de engelsche maatschappij in onderhandeling met de hoofden der Bedouïnen over de maatregelen ter voorkoming van opzettelijke beschadiging der lijn.

— Het geheime revolutionnaire comité te Warschau is niet vernietigd, maar heeft weder teeken van leven gegeven, door het doen aanplakken in de straten dier stad van de volgende oproeping: Warschau! Twee jaren zijn verloopen, sedert gij vreugdevol de vaan der bevrijding hebt geplant. Onze vijanden, de vijanden der vrijheid, zijn er voor een oogenblik in geslaagd de worsteling tusschen de vrijheid en de slavernij te onderdrukken. Als een gevolg der belemmeringen u door hen in den weg gelegd, zijt gij ingeslapen. Warschau! gij hebt een oogenblik vergeten dat gij het hart van Polen waart. Zoudt gij de beleedigingen vergeten hebben, welke men u heeft doen verduren? Zoudt gij geen tranen meer hebben voor uwe duizenden broeders, gevallen op het slagveld, ter dood gebragt aan de galgen, stervende in Siberië? Dit is niet mogelijk! Uw voorbijgaande schrik moet verdwijnen. Het geloof, de hoop eene betere toekomst, moeten uwen moed weder opwekken en u eene onbeperkte zelfverloochening inboezemen. Daar wij niet weten op welken dag of op welk uur onze bevrijding zal komen, zullen wij ons altoos gereed moeten houden. Warschau! geheel het land aanschouwt u met een smeekenden blik! Maak u gereed tot den strijd, want wij weten niet wanneer gestreden zal moeten worden."

— Het volgende verhaal wordt als *waar* medegedeeld: De heer C. M. wilde een nieuw dagblad oprigten, deed daartoe de noodige aanvraag om vergunning bij den minister van binnenlandsche zaken, doch kreeg een afwijzende beschikking. Met prins Napoleon bekend, verzocht hij diens tusschenkomst om een audientie bij den keizer te erlangen en zij werd hem toegestaan. De keizer ontving den heer C. M. welwillend en zeide hem dat hij (keizer), wat betreft de vergunning om dagblad op te rigten, aan zijnen minister volkomene vrijheid van handelen moest laten. De verzoeker had verklaard voornemens te zijn een onafhankelijk blad uit te geven, dat desniettemin gehecht zou zijn aan den persoon des souvereins en aan de belangen zijner dynastie. Napoleon III vroeg hem of hij niét kon vermoeden welke grieven de heer Boudet (de minister) tegen hem kon hebben. „Ik ken ze niet, sire," antwoordde de heer C. M. „Alleen herinner ik mij dat, onder de reerbliek, toen de president moest gekozen worden, de hem Boudet, destijds referendaris bij het departement aan het hoofd waarvan hij thans staat mij een zeer langen brief schreef, om mij de kandidatuur van generaal Cavaignac aan te bevelen. Dezen brief heb ik bewaard, hier is hij." De keizer nam en las den brief, en gaf dien daarna aan den heer C. M. terug. „Ga bij den minister," sprak hij vervolgens, „zeg hem dat gij van mij komt, en geef te kennen dat ik voor u de vergunning vraag welke hij u geweigerd heeft. Ik hoop dat hij ze u zal verleenen. Mogt dit niet het geval zijn, dan kunt gij er bijvoegen dat hij voor u minder streng moet zijn dan hij voor mij geweest is, toen ik naar de eer dong als president de fransche republiek te besturen." De heer C. M. legde een bezoek af bij den minister.... en kreeg de verlangde vergunning.

— In het „ heatre du Parc" te Brussel had onlangs een vreemd voorval plaats. Bij het begin van het zoo veel opgang makende stuk van *Sarbon*, getiteld „*Les vieux garcons*" viel eensklaps een toeschouwer in het parterre bewusteloos neder en moest naar buiten onder de vestibule van het theatre gevoerd worden om daar de noodige zorg te ontvangen. De oorzaak van de plotselinge ongesteldheid dient vermeld te worden. De persoon in kwestie leed aan hevige kiespijn; om zijn pijn te matigen had hij gebruik gemaakt van een *kazerne-middel*, dat dikwijls goed werkt; kortom hij had tabak in den mond genomen. Daar de ziekte echter nooit deze liefhebberij bestudeerd had ging hij er niet handig genoeg mede om en had het ongeluk de tabak in te slikken. Hierdoor was eene vergiftiging ontstaan, die eerst door krachtige en langdurige middelen kon tegengewerkt worden.

Duitschland.

—Men meldt uit Hessen-Kassel het volgende voorval. De bekende Ullmann, ondernemer der Patti-koncerten had voor een zijner uitvoeringen den schouwburg te Kassel gehuurd. De keurvorst, die naar men weet zeer op den penning is, liet Ullmann door zijn intendant weten dat hij „natuurlijk" vrijen toegang tot de hofloge moest hebben. „Zoo iets zou mij niet in de gedachten kunnen komen," zeide de ervaren impresario, „wil zijn hoogheid het koncert bijwonen, dan moet zijn hoogheid betalen." — „Maar," hernam de intendant, „de verlichting is niet onder den huur begrepen en moet „natuurlijk" vergoed worden." — „Dat is geheel uwe zaak," antwoordde Ullmann, „wanneer er geen licht ontstoken wordt zingen mijne lieden in het donker, dat kennen zij ook al." De intendant was in de grootste verlegenheid, en bragt bevende van angst den keurvorst het „butale antwoord van den vreendeling." De keurvorst zeide echter lagchende: Zoo'n onbeschaamde hond bevalt mij; wij zullen betalen."

— Volgens aan een zuidduitsch dagblad toegezonden berigten uit Konstantinopel, heeft de russische regering op de gezamenlijke grootere eilanden van den Archipel, die meerendeels door Grieken bewoond worden, bepaalde werf-bureaux gevestigd, om voor grieksche jongelingen het dienst nemen in het russisch leger gemakkelijker te maken. Een goed handgeld, vrije overtogt naar Odessa of andere russische havens, en andere begunstigingen, vallen aan die jongelingen ten deel. Naardien de Koran het zich wapenen van Christenen niet toestaat, verschaft deze omstandigheid aan het steeds voorwaarts strevend naburig Rusland de beste gelegenheid om een gedeelte der turksche rajahs van lieverlede tot Russen te maken, en de Muzelmannen binnen steeds engere grenzen te beperken. Men zegt dat de engelsche gezant, eenigen tijd geleden, den grootvizier Fuad pacha en andere staatkundige hervormers op dit uiterst gewigtig punt opmerkzaam heeft gemaakt.

— Uit Stuttgart meldt men dat aldaar 19 Febr. een vreeselijke gasontploffing heeft plaats gehad. Omstreeks zes ure hoorde men een doffen slag en bleek het dat een huis in de Eszlaijerstraat bijna geheel in puinhoopen lag. Hoeveel personen onder die puinhoopen begraven lagen kon men niet weten, en het was moeijelijk daarna onderzoek te doen, omdat een gedeelte van het huis elk oogenblik dreigde in de storten, wat dan ook korten tijd daarna plaats had ten koste van menschenlevens. Er werd eindelijk een kind van zes jaren dood te voorschijn gebragt, terwijl de vrouw van den bewoner zoodanig gekwetst is, dat er geen hoop bestaat om haar in het leven te behouden. Ook is nog een jongeling van 17 jaren gedood, die voorbij het huis ging op het oogenblik dat de ontploffing plaats had. Er was in dit huis een winkel van petroleum-lampen. Opmerkenswaardig is het dat deze lampen tot in de kamer van een naburig huis geslingerd zijn, als ook op de straat, waardoor onderscheidene menschen op den grond geworpen zijn.

Gemengde Berigten.

Een acteur te Parijs gaf aan zijn concierge, die hem dikwijls om een vrijbiljet had verzocht voor de opera, een briefje aan den sekretaris der directie, waarbij werd verzocht aan den breuger een vrijbiljet te geven. De concierge maakte van het biljet gebruik, amuseerde zich overheerlijk, en bragt den volgenden dag aan den acteur 1 fr. in rekening voor de gedane boodschap, zijnde het overbrengen van het briefje aan den secretaris der directie van de opera. De *Rotterdamsche courant* herinnert aan een ander geval, dat te Amsterdam plaats had. Een bankier had twee biljetten in het balkon genomen voor eene schouwburg-voorstelling en gaf die aan zijn' kruier. Deze ging met zijne vrouw de voorstelling bijwonen en den Zaturdag daarna ontving de bankier het volgende kruiersbriefje: „Voor UEd. naar de comedie geweest, 2 personen, 4 uur *f* 1,60." — Als een bewijs, hoe hoog bij de nijpende koude en het gebrek aan werk te Zwolle de nood was gestegen, deelt men van daar mede, dat een talrijk gezin, bij gemis aan beter voedsel, zich in de vorige week heeft vergast op een paar gebraden ratten. — Te Wolvega heeft Zaturdag een allertreurigst voorval plaats gehad, dat zich, naar men mededeelt, in dezer voege heeft toegedragen. Eene jongedochter aldaar bezorgde 's avonds te 6 uur een paar brieven in de brievenbus, geadresseerd: de een aan hare moeder en de andere aan hare tante, in welke laatste, zooals gebleken is, zij mededeelde, dat zij nog dien avond een einde aan haar leven zou maken; tevens wees zij daarbij de plaats aan waar men haar lijk zou kunnen vinden. Toen na negen uur in dien avond de brieven van het hulpkantoor werden rondgebragt en dit treurig nieuws bekend werd, vond men op de aangeduide plaats achter een tuin, naast het aanwezige dusgenaamde brandbijt, de japon, met het gouden oorijzer en verdere sieraden van de ongelukkige, te zamen gerold tot een pakje, en na het reeds weder digtgevroren bijt te hebben opengehakt, werd haar lijk van onder het ijs te voorschijn gehaald. — Een hoedenmaker te Weenen, heeft eene verzameling aangelegd en tentoongesteld van alle hoeden waarvan het dragen om vorm of kleur sedert 1848 het zij in Duitschland en Italie is verboden geworden. 18 Ex. zijn aanwezig. — Onlangs stierf te Parijs een oud man, die voor korten tijd nog den kost won met het wasschen der borden in eene restauratie. Hij laat een vermogen na van 250,000 frcs. in staatspapieren en 150,000 frcs. aan spoorweg obligatien. Een kruideniers jongen en twee savoyaards zijn zijne eenige erfgenamen, zij ontvangen ieder omtrent 135000 frcs. Om hun geluk feestelijk te vieren, zouden zij een maaltijd houden. Zij vervoegden zich daartoe bij een restaurateur en deden zich eens regt te goed, terwijl zij, de man elf stuivers verteerden. — In Amerika zal een franschman een academie ter opleiding in de kookkunst openen. Hij zal twintig lessen geven en daarna een diploma uitreiken omtrent de bekwaamheid zijner leerlingen in de bijzondere vakken der edele kunst. — Voor eenigen tijd hebben de meeste dagbladen een ontroerend berigt medegedeeld, omtrent een dierentemmer, die door leeuwen en ti[...] terlijk opgegeten was. Eenige belangstellende [...] schreven daarover aan den burgemeester van W[...] waar het treurig voorval moest hebben plaats g[...] en nu bleek, dat men daar den naam van den die[...] mer zelfs niet kende en dat er geene afgrijselijke [...] denis van dien aard ooit was voorgevallen. Volg[...] dere berigten is de verslondene gezond en wel [...] door Frankrijk met zijne menagerie. Men heeft [...] der geschrikt en geweend vóór men wist of het de[...] waard was. — Een zekere *Corneille*, een zeve[...] grijsaard, werd dezer dagen te Paijs vermist. Daar [...] stil leefde, had men eerst zijne verdwijning ni[...] merkt, maar toen men eenmaal begon hem te [...] duurde hét zeer lang eer men hem op het spoor [...] Eindelijk vond men zijn lijk in een kamertje op d[...] verdieping van een zijner huizen, want *Corneill[...]* zeven huizen, die hij heette te verhuren, maar d[...] leêg stonden, omdat hij den huurprijs uit schr[...] bovenmatig hoog gesteld had. De gierigheid bedr[...] hier de wijsheid: hij ontving er nu niets voor. [...] ook het geld niet noodig. Voor eenige jaren had [...] erfenis gekregen, die een paar millioen bedroeg, [...] vriend, wien hij eens een klein kapitaal had voor[...] ten en die daarmede fortuin had gemaakt. Die [...] schap was hem vermaakt, onder voorwaarde, dat h[...] page en een neger houden zou. Werkelijk bevat C[...] een oude kar met een paar magere paarden en een [...] ouden neger, die bij hem alle betrekkingen v[...] Voor het overige veroorloofde hij zich niet de minste [...] Hij spaarde, maar voor wie wist hij zelf niet, d[...] geene bloedverwanten erkende. Des te raadselacht[...] daarom de reden van den moord, want de toestand [...] in men zijn lijk gevonden heeft, laat geen twijfel [...] hij is het slagtoffer geworden van eene misdaad, wa[...] lijk gepleegd door iemand die voorgaf een zijner [...] te willen huren.

Op de turksche vloot, thans in de haven van Port[...] geankerd, werd onlangs een zeer groot feest gege[...] admiraal Edhem-pacha en zijne officieren hadden de[...] en zee-officieren in de haven en van het garnizoen, [...] *haute-volée* van de stad en omstreken, aan boord v[...] schroefliniesehip *Hossowa*, van Zijne Turksche M[...] een bal aangeboden, dat tot vroeg in den morgen d[...] Het versierde en met linnen bespannen dek, tot [...] ingerigt, schitterde door oostersche weelde, die slecht[...] de pracht en kwistigheid in de ververschingszalen [...] troffen werd. Het dansen zelf, de walsen, de *éc[...]* enz., lieten de vadzige moslim aan hunne gasten o[...] aanschouwden slechts de sprongen der giaours met fle[...] sche bedaardheid. De feestelijkheid is daarom zoo b[...] rijk, dewijl hiermede een nieuw tijdperk voor de tu[...] vloot aanvangt; want, voor zooverre men weet, hee[...] in Europa thans voor de eerste maal een oorlogschip [...] de vlag van de halve maan door den „gemengden [...] door den profeet verboden, laten ontwijden.

Aangekomen en vertrokken Perso[...]

AANGEKOMEN.

J. G. Heuse, F. Darlang, E. Couvreur en echtg[...] Maijer.

VERTROKKEN.

S. Martherus en familie, Wagenaar.

Burgerlijke Stand te Samarang.

van af den 14den t/m den 21sten April 1865.

IN ONDERTROUW AANGETEEKEND:

J. Hartman Kok, oud 29 j., met M. H. Meissner, 16 j.

GEBOORTEN:

C. A. G. von Mosch geb. Gaerthé, z. — J. M. [...] geb. — Scipio, d. — J. E. M. Hielkert, d.

OVERLIJDEN:

D. H. J. Bause, z. oud 14 j. — S. Weijlen, d. oud [...] M. Minnes, vrouwelijk oud 43 j. — L. Rogge, d. oud [...]oek. C. H. de Groot, z. oud 1 j.

van af den 21sten t/m 28sten April 1865

GEBOORTEN:

C. D. Offerman, z. — L. Roosendaal geb. Treign[...]

OVERLIJDEN:

H. J. G. Heller mannelijk oud 27 j. — F. L. Sto[...] oud 2 j. — A. Keupers z. oud 2 j.

PROTESTANTSCHE EEREDIENST.

Maleische dienst.

ZONDAG den 30sten APRIL 1865,
des voormiddags te half negen ure,
Ds. VAN HENGEL.

ROOMSCH-CATHOLIEKE EEREDIEN[ST]

ZONDAG den 30sten APRIL 1865,
Eerste H. DIENST, *'smorgens 7 ure.*
HOOG DIENST, *om half negen ure.*
LOF, *'savonds om half zes ure.*

Marktprijzen te *Samarang.*

Koffij, *f* 40½ p. pic. op levering geboden.
Suiker, No. 16 *f* 14. — per pic op levering geboden.
Indigo *f* 4.35 pr. Amst. ℔ van goed tot fraai; afwijkende ten lusteloos en slechts laag te verkoopen.
Rijst, No. 1 *f* 200.— à *f* 225 — } per kojang v. 28 } vo[...]
„ carga *f* 140.— à *f* 180.— } pikols met zakken. }
Koe-Huiden, *f* 52 — à *f* 56.— } per codie.
Buffel-Huiden, *f* 46.— }
Staartpeper niet ter markt.
Klapper-Olie, *f* 24 — } per picol.
Katjang „ „ 24.— }
Rotting, *f* 11.— à *f* 13.— per pic
Wisselkoers op Nederland 103½ à 303¾%.

Telegram van BATAVIA.

Verleend: Een tweejarig verlof aan den Ambte[naar] der Rioolverbetering te Soerabaija *Hennige.*

Benoemd: Tot kommandant der 2de Militaire [Af]deeling *Waleson.* Tot waarnemend kommandant [der] 1ste Afdeeling *Jalinck.* Tot inspecteur bij het Bo[sch]wezen *Roessler.* Tot Secretaris van Bezoekie *van L[...]wen.* Tot Ommegaande Regter in de 3de Afdee[ling] *de Sturler.* Tot Adjunct-Inspecteur bij de Statisti[...] opname *Dinger.* Tot kommies *Kuhr.* Tot Kon[tro]leur der 3de klasse bij het Binnenlandsch bestu[ur] Pontianak *Meijer.* Tot Kommies-Ontvangers te [Pe]kalongan *[.]erwijck*, te Joana *Jacobsz*, te Muntok *M[...]nich.* Tot Boekhouder der Pakhuizen te Soerab[aija] *de Bruijn.* Tot 2de Onderwijzers te Weltevre[den] *Emmink* en *Leijds.*

Korrespondentie.

Zijn ontvangen door de Redactie:
De bijdrage: *Regtszaken* en het artikel: *Policie.*

Van elk ongeteekend artikel in dit Blad voorkomende, hetwelk [...] bloote nieuwstijding of aankondiging bevat, is de schrijver voor de [...]
DE REDAKTI[E]

Gedrukt en uitgegeven bij de Groot, Kolff & Co., Samarang.